

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی - مذاکرات مجلس سنا
اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخشنامه ها - آگهی های رسمی و قانونی سؤالات

شماره ۱۶۷۶

۴ شنبه ۳۰ آبان ماه ۱۳۲۹

سال ششم

شماره مسلسل ۷۰

دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۷۰

صورت مشروح مذاکرات مجلس روزیکشنبه بیست و سوم مهر ماه ۱۳۲۹
فهرست مطالب:

- ۱- تصویب دو صورت جلسه قبل
- ۲- ادامه مذاکرات در استیضاح نفت بوسیله آقای مکی
- ۳- تقدیم لایحه بودجه یک دوازدهم مهرماه بوسیله آقای معاون وزارت دارایی و تصویب یک فوریت آن

- ۴- دنباله استیضاح و بیانات آقای مکی
- ۵- موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه مجلس دو ساعت و بیست دقیقه قبل از ظهر بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید
- رئیس - اسامی غائبین جلسه گذشته قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)
- غائبین با اجازه آقایان: احمد بهادری - فقیهزاده محمود محمود - طباطبائی - خزیمه - پناهی - دکتر راجی - دکتر شایگان - آصف
- غائبین بی اجازه آقایان: سفیری - عزیززنگنه فیادیان - خسرو فشقائی - سالار سندجی - امینی حسن اکبر اقبال - شهاب خسروانی - عماد تربتی - محسن طاهری - پیراسته

- دیر آمده با اجازه - آقای دکتر بقائی دو ساعت دیر آمده بی اجازه - آقای حواد مسعودی یک ساعت
- ۱- تصویب دو صورت جلسه قبل
- رئیس - نسبت بصورت مجلس روز یکشنبه نقلی نیست ؟ آقای قاسم فولادوند بفرماید

نمایندگان محترم بصورت دیگر در صورت جلسات وارد نشود بامراجعه باین صورت جلسه اغلاط زیاد و حذف مطالب باینکه بنده عادت نداشتم صورت نطق خودم را نوشته دادم و آن ضبط است خدمت آقایان بازم متباین است میخواستم از مقام ریاست استدعا بکنم که اعتراض صورت جلسه را توجه بفرمایند دو معنی دارد یکی معنی اصلاحات طبعی است که در چاپخانه باید اغلاط آن گرفته شود و غلط ثبت نشود و ممکن است در موقع گفتار بیانات نمایندگان محترم روزیکه صحبت میشود یک عبارتی ثبت شده باشد که در جلسه بعد اصلاح شود از نظر اینکه باقی می ماند در تاریخ مملکت از این جهت اگر ضبط کلمات هم بطور منظم است این حق هم باید برای نمایندگان محترم محفوظ باشد که عبارت خودشان را تصحیح بفرمایند مضافاً باینکه این صورت جلسه اغلاط زیاد دارد و بصورتی در آمده که عرض کردم یک نقطه عوض کرده عبارتی از سست شده است که من هم آتش زیاد داشت کرده ام چرا باید اینطور پیش بیاید که ما عرض می کنیم شورای ملی را بگذرانیم و هر جلسه وقت مجلس شورای ملی را بگیریم و اعتراض بصورت جلسه بکنیم.

رئیس - هنوز از این دستگاه ضبط صوت استفاده نکرده اند که آقای سابق این آقایان تند نویسان صورت جلسه را تهیه میکنند چون دستگاه ضبط صدا یک هیوبی دارد که رفع نشده وقتیکه رفع شد اظهارات ناطقین ضبط میشود و اینهم که تذکره دادید البته اگر هر اصلاحی هست تذکره بدهید اصلاح میشود آقای النقیار صالح بفرمایند.

اللهم صلح - بنده هم میخواستم عرض بکنم که از دستگاه ضبط صوت نتیجه ای گرفته نشده است بلکه بدتر هم شده است و چون اگر بخوایم تمام این تصحیحات را اینجا بگویم وقت مجلس گرفته میشود از این جهت اجازه بفرمایند که بخود ادا کنند نویسی مراجعه شود که خودشان اغلاط را تصحیح کنند.

رئیس - بسیار خوب بخود ادا کنید تذکره نویسی مراجعه

قاسم فولادوند - در جواب مطالبی که بنده در جلسه اسبق عرض کردم جناب آقای وزیر بهداری فرمایش کردند که این در خارج انعکاس داشته است که بین بنده و جناب آقای سلطان العلماء راجع بر ریضخانه البگور در اختلافی هست در صورتیکه اختلافی نیست و جناب آقای سلطان العلماء نهایت میل را دارند که در آنجا مریشخانه ساخته میشود این حرفهائیکه در خارج هست اینطور نیست ایشان بنده هر دو کیل آنجا هستیم و نهایت سعی و علاقه را داریم که آنجا را آباد بشود.

رئیس - آقای شوشتری بفرمایند
شوشتری - پس از نصب این دستگاه ضبط کلمات و بیانات تصور میکردیم که نواقص صورت جلسات اصلاح بشود و از اغلاط و اذغریب و کلماتی

آقای قیصرزاده بر مائید

آقای قیصرزاده بنده در جلسه اسبق هرایزی کرده بصورت جلسه نگاه میکنم مبینم خیلی کم وز یاد دارد خواستم استعفا بکنم که آقایان تندنویسها وقت بکنند فرآتیه تسکرات نشود در قسمت دیگری که عرض کردم راجع بوزیر راه بود خواهش کردم که جاده طهران را بهمدان متصل بکنند آن جا را از بودجه وزارت راه اسفالت کنند این قسمت نوشته نشده است.

رئیس - اصلاح میشود آقای حائریزاده بفرمائید.
حائریزاده - همان طور که جناب آقای صدالح فرمودند اجازه بفرمائید اغلاطی که باید تصحیح بشود بخود آقایان تندنویس ها بدهیم اصلاح کنند.

رئیس - بسیار خوب آقای غلامرضا فولادوند بفرمائید.
غلامرضا فولادوند - در جلسه اسبق که آقای امیر قاسم فولادوند راجع بر وجود سؤالاتی کردند بنده توضیح خواستم از ایشان که اعلیحضرت همایونی ۱۸۰ هزار تومان پول از جیب فتوت خودشان مرحمت کردند برای این که يك آبی را از از نیم فرسخی یا يك فرسخی از خارج بشهر بر وجود وارد کنند و يك گودالی را که معروف است بجاله قلعه و مالارایاخیز است این را بر کنند این پولها از بین رفته است بنده از آقای فولادوند سؤال کردم که يك توجهی بفرمائید که این پول مرحمتی اعلیحضرت همایونی را کی خورده است دیگر بنده اظهاری نکردم بنده نگفتم کردن کلفتها من فقط توضیح از ایشان خواستم که توضیح بدهند که این پول چه شده است (شوشتری - عادت بحرف قبیح ندارد صحیح است احسن)

رئیس دیگر نظری نسبت بصورت جلسه نیست آقای ابراشکار بفرمائید.

ابریشکار - در صورت جلسه اسبق در موضوع حمل گندم بنده عرض کرده بودم از خوزستان ۶۵ تومان حمل میشد و اینها ۱۸۰ تومان حمل کردند اینجا نوشته اند ۱۶۵ تومان یعنی صد تومان اشتباه شده در صورتی که ۱۶۵ تومان نیست و ۶۵ تومان است تقاضا میکنم دستور بفرمائید اصلاح شود.

رئیس - صورت مجلس تصویب شد دستور دینا به استیضاح است ولی چند نفر از آقایان اجازه نطق قبل از دستور خواسته اند (بعضی از نمایندگان - دستور دستور) میخواستم تقاضا بکنم مادام که استیضاح مطرح است آقایان از نطق قبل از دستور خودداری کنند (صحیح است) آقای مکی بفرمائید

مکی - آقای نخست وزیر تشریف ندارند.

رئیس - آقای فروهر هستند ایشان میآیند بعضی از نمایندگان - آقای نخست وزیر هم تشریف آوردند

مکی - هرایزی را که امروز بعنوان استیضاح بسم آقایان نمایندگان محترم میرسانم قسمتی است از متن ادعای نام ملت ایران از شرکت نفت و چون ادعای نامه قسمت اعطاش با عدد سرو کادارد و با اصلاح فنی است متن این ادعای نامه را بنده تهیه کرده ام و یا اینکه عادت بخواندن از روی یادداشت ندارم و همیشه مطالب خود را بدون قرائت از روی یادداشت با اطلاع مجلس شورای ای رسائیده ام

ولی در این مورد چون موضوع بسیار مهم است و اگر يك هندی پس و پیش گفته شود این در اذهان مسکن است ایجاد سوء تفاهمی بکند باین مناسبت مفاد این ادعا نامه تهیه شده است بنده از معضرب آقایان محترم استعفا می کنم که باین ادعا نامه توجه بفرمائید و از آزاد مردان جهان که دعوی بشردوستی می کنند توقع دارم بنام ملت ایران که به متن این ادعای نامه توجه بکنند و دریابند که ملت مستندیده ایران در زیر چنگال يك شرکته چگونه گرفتار است و این شرکت که دولت انگلستان است چگونه نقاب يك شرکت تجارتي را بر پرده است و چگونه وضع مملکت و مردم ایران را دچار این همه بدبختی سرسام آور عظیم کرده است بدیهی است برای تهیه این ادعا نامه از متخصصین فن و از مهندسين عالی مقام ایرانی که در رشته های مختلف نفت و ساختمان و غیره تخصص داشته اند دعوت شده است و با مشورت مهندسين عالی مقام ایرانی این ادعای نامه تهیه شده است گرچه دوره گذشته بنده اسم یکی از این مهندسين را آوردم و بلافاصله پس از خاتمه دووه پانزده هم آن مهندس عالی مقام را از کار بر کنار کردند و تا امروز هم آقای مهندس حسینی هنوز شغلی ندارند یعنی کاری ندارند با اینکه این جوان یکی از افتخارات ایران است (صحیح است) و ما بایستد از وجود این قبیل مهندسين استفاده بکنیم آقای مشرف نفیسی بجرم همین خدمتی که ایشان بشکوه ایران کرده بودند نگذاشته بود آن قرارداد شوم ننگین از تصویب مجلس شورای ملی بگذرد او را از کاربرد کنار کرد اینست مزد خدمت در این مملکت بنده امروز از بردن اسم اشخاصی که با بنده مشورت کرده اند خود داری میکنم زیرا میدانم آنها هم بدنبال آقای مهندس حسینی خواهند رفت ولی چون آقای مهندس حسینی هنوز بیکار هستند و در این ادعا نامه با بنده مساعدت و کمک کرده اند نام ایشان را میبرم.

دکتر طباطبائی - ایشان یکی از مهندسين شریف ایران هستند

اردلان - باید دولت حتماً با ایشان کار بدهد دکتر بقائی - ادعا کنید تبعیض نکنند کار بیس کششان

مکی - هرایزی بنده يك مقدمه ای دارد بعد وارد ادعا نامه میشوم تاریخچه ایست که بسمع مجلس شورای ملی میرسانم در مهرماه ۱۳۲۶ مجلس شورای ملی ایران ضمن ماده واحده ای که تقریباً با نطق آرا بتصویب رسید دولت را مکلف نموده که برای استنباط حقوق حقه ملت ایران در باره نفت جنوب اقدامات لازم بعمل آورده نتیجه را با اطلاع مجلس شورای ملی برساند اکنون ۳ سال از تاریخ تصویب این قانون گذشته و در تمام این مدت دولتهای مختلف مدعی بوده اند که در اجرای آن مشغول مطالعه و تبادل نظر و مذاکره با شرکت نفت انگلیس و ایران بوده اند نتیجه مذاکرات تا سال گذشته بعمل آمده بود بصورت قرار داد الحاقیه (گشایان - کس) در تاریخ ۲۸ تیرماه ۱۳۲۸ بمجلس شورای ملی تقدیم شد و جریان مذاکره آنکه در طی آخرین روزهای عید مجلس پانزدهم صورت گرفت برای همه کس روشن است و لازم بتوضیح نیست ولی اذ کر این نکته نباید خود داری کرد که دفاع مجادانه اقلیت و سکوت آمیخته بتحدت و همراهی مستقیم و غیر مستقیم عدلای از افراد اکثریت همچنین احساسات صادقاته مردم

بایستت ظاهر آ بلا تکلیف ماند و بطوریکه همه میدانم مجلس شورای ملی فرصت نکرد اظهار نظر خود را بوسیله رای کیو بی آر ای امتناع بجهانبان اعلام نماید اما با مقاومت منفی و علی که در این باره ابراز گردید کاملاً هویدا بود که اکثریت مجلس هیچگاه باین قرارداد منحوس و نظایر آن رای نخواهد داد و فقط قرار دادی میتوانم مورد تایید ملت ایران فرار گیرد که منافع سیاسی و اقتصادی ایران را بطور کامل تعیین کرده باشد دولت ساعد که قرار داد الحاقی را در آخرین روزهای مجلس پیشنهاد کرده بود امیدوار بود که از حالت احتضار و گروکشی از نمایندگان و فشارهای سیاسی استفاده کرده و با عجله و شتاب مجلس را اغفال و ملت ایران را در مقابل امر انجام شده ای بگذارد. پس از آنکه این مانور سیاسی بر اثر مخالفت لاجوجانه اقلیت و مقاومت منفی اکثریت مجلس بلا نتیجه ماند حق این بود که آقای ساعد استعفا کابینه خود را تقدیم میداشت زیرا واضح و مسلم بود که آنچه پیشنهاد کرده بود مورد تایید نمایندگان ملت قرار نگرفته بود. ولی با کمال تعجب مشاهده شد که پس از پایان دوره مجلس پانزدهم کماکان زمام امور را در دست گرفته و سعی داشت اینطور وانمود و تظاهر کند که عدم تصویب قرار داد الحاقی بعلت نبودن فرصت کافی دوروهای آخر دوره مجلس بود و همین بهانه تا افتتاح دوره شانزدهم او و وزیر دارائیش را نگاهداشته تا بتواند آنچه را که در آخر دوره پانزدهم شروع کرده در اوایل دوره شانزدهم عملی نماید.

بدیهی است که در طی این مدت حتی يك کلمه هم راجع بتجدید نظر در قرار داد الحاقی بین دولت ساعد و شرکت نفت رد و بدل نگردد و بدین طریق خود دولت مدافع آن قرار داد منحوس بود و ولد اصعبتی درباره تجدید نظر در مورد قرار داد مزبور توسط دولت ساعد مقدور نبود. نباید فراموش کنیم که دولت ساعد سعی زیادی نمود که در انتخابات مجلس شانزدهم مداخله مستقیم نموده و جدیت نماید و کلاهی انتخاب شوند که بتواند نظر مزبور و راه آن دولت را نسبت بقرار داد الحاقی تأمین نماید. نمونه بارز این مداخلات دولت مزبور در انتخابات دوره شانزدهم نمایندگان تهران بود که از حبس و تبعید گرفته تا تمویض صندوق و هر نوع فرمایشی دیگری کوتاهی بعمل نیارود ولی ملت ایران علی رغم بعضی از زمامداران بی حیثیت دولت که هنوز ملت زنده و مبارزی است مطلب را درک کرده در انتخاب و کلاهی که صراحتاً مخالفت خود را با قرار داد الحاقی ابراز داشته بودند پشتر از شهرستانها میسر بود و همانطور که دیدیم فاطمه اهالی بایستت دسته دسته بدون اکثریت بیم و هراسی رای خود را بفتح مخالفین قرارداد ریختند تردیدی نیست که اگر مداخلات دولت در بعضی شهرستانها بطور علنی جاوه گرفته بود و یا اگر مردم شهرستانها باندازه مردم تهران فرصت مقاومت میداشتند اشخاصی مانند جناب آقای امیر تیمور لالای که از نمایندگان میرز ادوار گذشته مجلس و از مخالفین سرسخت قرارداد الحاقی بود در دوره انتخابیه سابق خویش مجبوری زیادی داشت امروز در ردیف سایر نمایندگان نشسته بود در دنیا بیک احترام با فکاره مردم

تتهاخط مشی سیاستمداران جهان است و حتی در ممالک دیکتاتوری هم ناچارند حرف زور خود را بنام تمایل ملت جلوه گر سازند نمیتوان این مخالفت قطعی ملت ایران را نسبت بقرارداد الحاقی نادیده گرفت. بدون مبالغه باید گفت که انتخاب مخالفین قرارداد از طرف اهالی بایستت کشور در مقابل فشار دولت بی شایبه ترین نوع رفتارندمی است که میتوان از لحاظ حقوق بین الملل بآن استناد نمود. حق این بود که دولت آقای ساعد لاقول پس از خاتمه انتخابات تهران بشما ملت توجه کرده استعفا میداد و راه را برای کسانی باز میگذاشت که بتوانند قرارداد الحاقی را بدور انداخته در استیضای منافع ملت ایران راه مبارزه را پیش گیرند. دولت ساعد تنها عکس العملی که نشان داد این بود که صحبتی از قرارداد الحاقی بمیان نیارود و حتی تا این اندازه جرات نکرد که افکار عمومی را نادیده انگاشته سیاست سابق را تعقیب کند در کابینه منصور که فشار سیاسی برای طرح و تصویب قرارداد به نخست وزیر وارد آمد ناچار شد که موضوع را بدون آنکه اظهار نظری درباره آن بکند بمجلس احاله نماید زیرا نخست وزیر از ترس شرکت نفت جرات مخالفت با قرارداد را نداشت و از ترس ملت ایران جرات نمیکرد لایحه را قبول نموده از آن دفاع نماید بالاخره موضوع ولایحه الحاقیه که جزو کارهای موقه مجلس بود در مجلس با کفایتی که همه مطلعین مطرح شد و مجلس هم کمسیون مخصوصی را انتخاب کرد که نسبت بلا یحه الحاقیه اظهار نظر نماید کمسیون مخصوص نفت در اولین جلسه از دولت تقاضا نمود که پرونده های مربوطه را برای مطالعه بمجلس بفرستد. وزیر دارائی کابینه منصور برای تهیه و ارسال پرونده ها چند روز مهلت خواست و تا آنجا که اطلاع دارم تهیه و تنظیم پرونده ها روز ۵ تیرماه خاتمه یافت و همان روز قرار بود کمسیون ارسال شود ولی بطوریکه همه میدانم همان روز کابینه بطرز عجیبی سقوط کرد و روز بعد کابینه رزم آرا بمجلس معرفی شد از آن تاریخ سه ماه و اندی میگذرد در طی این مدت مراجعات متعدد کمسیون برای ارسال پرونده ها و اظهار نظر دولت مدتی بلا اثر بود تا اینکه بالاخره در چند روز قبل که کمسیون مخصوص نفت دولت را تهدید بباستیضاح نمود پرونده ها را ارسال داشت ولی از اظهار نظر خود داری کرد باید متذکر شد که در بین پرونده های ارسالی حتی يك جمله که مربوط بمذاکرات دولت باشد در زمان زمامداری کابینه گرفت که کابینه مزبور در اجای قانون مهرماه ۱۳۲۶ تممدا اقدامی ننموده بهترین فرصت کشور و ملت ایران را بهر داده است استیضاح اینجانب از دولت آقای رزم آرامه همین علت است زیرا ایشان مدعی هستند که مردم سبازقوی و صریح التوجه و پیشگارداری هستند و حتی بوزارتخانه های مربوطه دستور داده اند که هر روز صبح تا ساعت یازده گزارش امدامانیکه در ظرف مدت ۲۴ ساعت انجام شده است با اطلاع ایشان برسانند و طبق بحثنامه های متعددی که صادر کرده اند از تمام اموری که خواسته اند بجزواست با بجزو عراد مدت ۲۴ ساعت بدهند کمیسکه برای امور جزئی و کم اهمیت ایشانست و مداراه انتخابه و کوس حدیثی باین جراحواست با بجزواست در مورد استیضای حقوق از دست رفته آن بنده و در ظرف مدت این مقامه و چند هفته هر روز صبح ساعت یازده

از وزارت دارائی چه گزارشهایی راجع به استیضای حقوق ملت ایران دریافت داشته است اگر ایشان باین موضوع علاقه داشتند و راجع باستیضای حقوق از دست رفته ملت مستندیده ایران مختصر توجهی مینمودند بیان نکاتی چند که بسمع آقایان نمایندگان خواهد رسید مورد نداشت زیرا خود ایشان بخوبی میدانند که هر روز از زیر رخا زرخیز این کشور چه سیل طلا سیاهی بخارج جریان داشته و ملت بدبخت آن روی خاکسترهای این طلا سیاهی با چه خون جگری بنام زندگی جان میکنند

من تردیدی ندارم اگر آقای نخست وزیر مختصر از جرات و ایمانی که بکسر بازممولى ایرانی رای دفاع از خاک ایران دارد در خود سراغ داشتند لاقول مختصر عکس العمل برای دفاع از منافع ایران از خود نشان داده و تا کنون نتیجه هم گرفته بودند که میتوانستند با اطلاع مجلس شورای ملی و ملت ایران برسانند دولت ایران در مقابل شرکت نفت در طی نطقی که من در آخر دوره پانزدهم ضمن مخالفت خود با قرارداد الحاقی ایراد نمودم از دولت چند سؤال نمودم که اینک یکی از آنها را مجدداً تکرار مینمایم آیا دولت ایران روابط خود با شرکت نفت انگلیس و ایران باینک موسسه تجارتي طرف است و باینک دولت معظم و خود مختاریکه نقاب يك موسسه تجارتي را بصورت زده است این سؤال را وزیر دارائی دولت ساعد بلا جواب گذاشت و من امیدوارم که آقای رزم آرا با داعائیکه بصراحت لهجه خود دارند جواب آنرا بدون کم و کسری با اطلاع مجلس شورای ملی برسانند. دولت های ایران در طول مدت نیم قرنی که از تاریخ تقویض امتیاز نفت دارسی گذشته است همیشه در اثر اعمال نفوذ شرکت نفت بوضعی نگاه داشته شده اند که نتوانند در پاسخ تمایلات واقعی ملت در مقابل شرکت نفت قد علم کنند دولتهائی که سر کار آمده اند همیشه بادسته بندیهای مختلفی کار می کردند که تنها عامل مشترک بین آنها تأمین منافع شرکت نفت علی رغم حقوق حقه ملت ایران بوده است. علت این امر صرف نظر از دسته بندیهای سیاسی داخلی و قدرت شرکت نفت که از پیشانی امپراطوری انگلیس برخوردار می شود تا اندازه ای مربوط به بعضی اصولی است که از وجود يك شرکت بسیار بزرگ در يك کشور ضعیف پیش می آید. هر قراردادیکه با شرکت نفت انگلیس و ایران منعقد شود بایستی مترجه این اصول بوده و موافقین شامل باشد که قدرت دولت را در مقابل شرکت بیفزاید. این امر به چه چه مربوط بمیزان حق الامتیاز بامجموع پولیکه يك شرکت بابت استحصال و بهره برداری از منافع يك کشور باید پرداخت کند نموده و صرفاً مربوط بتجدید حدود قدرت يك شرکت است در مقابل دولتی که بشما این افکار عمومی در آن کشور حکومت می کند وقتی که صحبت میشود بایستی از حقوق حقه ایران در مقابل شرکت نفت استیضاح کرد و ایران دفاع کرد منظور فقط میزان حق الامتیاز مالیات و حق الارض و کمران و غیره نیست و با آنکه از دید میزان پرداختهای شرکت از این بابت بسیار بر اهمیت و قابل توجه است نباید فراموش کرد که نکات مهم دیگری نیز در بین است که استیضای واقعی منافع حقه ملت شامل آنها نیز میباشد. این نکات چون جنبه مالی ندارد معمولاً در امتیاز هائی که در

سایر نقاط جهان تقویض می شود. بنون چون و چرا مورد قبول شرکت های صاحب امتیاز قرار میگردد مگر در مواردیکه شرکت صاحب امتیاز در کشوریکه حوزه امتیازیه اش در آن قرارداد منظور سیاسی و استعماری داشته باشد یا این که بخواهد از مفاد امتیاز نامه منصفه عدول نموده و حساب سازی و تقلب نماید در این دو مورد است که شرکت های صاحب امتیاز سعی میکنند که از زیر بار موادی که خود مختاری دولت امتیاز دهنده را تصریح نموده و بقدرت آن میفزاید شانه خالی کنند. تاریخ گذشته نشان می دهد که امتیاز تجارتي کبیانی هند شرقی در هندوستان علی الظاهر منافع مالی را برای ملت هند متضمن بود ولی شامل نکاتی نبود که قدرت حکومت هندها را در این موقع در مقابل هند شرقی مسلح نماید و نتیجه این شد که هندوستان مدت ۱۵۰ سال در زیر همبزم امپراطوری انگلیس مستعمره باشد. پس دفاع از هر قرار دادیکه قدرت دولت را در مقابل شرکت نفت انگلیس و ایران زیاد نکند خیانت بشکوه است و قرارداد الحاقی بایستی شامل مواد صریح و مسلمی بوده باشد که صرف نظر از مواد مالی با زیاد نفوذ و کنترل دولت ایران در عملیات شرکت در ایران کلا بکنند. مثلاً وقتی که اصرار می کنیم که باید کلیه کارکنان شرکت از اهالی ایران باشند فقط منظور ما این نیست که عده ای از افراد کشور ما صاحب کار شوند بلکه در عین حال منظور ما اینست که اگر کارهای حساس بهره برداری بخش و فروش نفت ایران در دست کارکنان ایرانی باشد نفوذ ملت ایران در دستگاه شرکت نفت از دید خواهد یافت و هیچگاه عملیاتی که بحیثیت سیاسی و خود کتان شرکت که ایرانی هستند صورت نخواهد گرفت حال اگر قرار داد مردود ۱۹۳۳ را هم در نظر بگیریم متوجه می شویم که ماده ۱۶ آن درست بهمین منظور یعنی برای از دید نفوذ ملت ایران در شرکت نفت نوشته شده است ولی در عین حال می بینیم که در عرض ۱۷ سال گذشته شرکت بر خلاف مواد صریح امتیاز نامه ۱۹۳۳ عمل نموده و بجای این که در عرض این چند ساله کلیه مستخدمین انگلیسی خود را از شرکت خارج کرده بجای آنها ایرانیان را بکار بگمارد عده کارکنان انگلیسی خود را بر عکس پنج برابر افزوده است و مضحک تر عذری است که برای این کار می آورد مبنی بر این که نسبت عده کارکنان انگلیسی بایرانی در شرکت در عرض ۱۷ سال گذشته تقلیل یافته است و استدلال شانهم اینست که اگر چهار هزار سر مهندس و مهندس انگلیسی اضافه شده است در مقابل هم ده هزار عمده ایرانی استخدام کرده اند. این سفسطه شرکت به چه چه از اعطای قرارداد ۱۹۳۳ و نه از هیچ نظر حقوقی قابل قبول نیست. اگر شرکت تمام مهندسين و مدیران کارکنان فنی و رؤسای قسمتهای خود را که منشاء اثر هستند ایرانی انتخاب کرده بود برای ما با حقوق کمتری از آنکسها حاضر بکار بوده و در کشور خود کار میکنند و لذا در شغلی که انتخاب کرده اند بایرانی مانند پس منظور شرکت از عدم

اجرای این قسمت از قرارداد ۱۹۳۳ صرفه جویی یا موضوعات مالی نبوده بلکه منظور این است که تقلبات و حساب سازهای او بر ایرانیان کشف نشود و دولت و ملت ایران نتواند بر موز کار او آشنا شود .

و اگر احیاناً واقعه ای مانند سوم شهریور ۱۳۲۰ پیش آمد و قرار تجاوز بنگ ایران بدست قوای انگلیسی گذاشته شد لافلا چهار هزار خانه انگلیسی در آبادان باشد که هفت تیر بگرم بسته و از پشت سر به سربازان مدافع وطن حمله کنند و یا این که اگر شرکت بخواهد دستگاه جاسوسی خود را در داخله ایران بدست افراد انگلیسی انجام دهد در هر ده کوره ایران بگرم کز فروش نفت می باشد که مرکز همین جاسوسی است در این صورت چطور دولت ایران می تواند در مقابل شرکتی قانع کند که در کنار هر جاده و هر شهر و قصبه یک دستگاه مجهز تر از دستگاه های دولتی دارد و کلیه امور اداری این وطن پرست شرکت نفت باشد در اختیار افراد انگلیسی است که ظاهراً از موضوع بخش بنوری باطناً تمام اختیارات را در دست گرفته اند . من تأسف می خورم وقتی فکر می کنم شهر طهران دارای یک میلیون جمعیت است و خواربار - گرما - روشنایی حمل و نقل - برق - حتی یخت و یز آن با نفت می چرخد و اختیار این نفت در دست يك مشت انگلیسی است که کمترین علاقه بسرنوشت اهالی این شهر ندارند بنابراین هر وقت لازم بدانند می توانند دولت را از راه کبجود مواد نفتی در زحمت گذاشته و نظریات سیاسی و مالی خود را بر آور بقبولانند . انبار ذخیره شرکت نفت انگلیس و ایران در طهران بطرفیت خود در عرض ده سال پیش که در طی آن مصرف نفت در این شهرش برابر شده است چیزی نینزوده و نتیجه طبق اطلاع این جانب در انبار شرکت نفت در طهران بیش از شش هفته مواد نفتی موجود نیست . پس اگر ملت ایران تصمیم بگیرد که با شرکت نفت مبارزه کند اولین کاری که بایستی انجام داد همین است که شرکت را وادار کرد که ذخیره مواد نفتی را در نقاط مختلف کشور معادل مصرف شش ماه برساند و اختیار آن را هم تمام و کمال نه مثل حالا در دست افراد ایرانی بگذارد که دلشان بجای این مملکت می سوزد . عدم اجرای مواد طر موبه بر کنار کردن کارکنان انگلیسی و همچنین انحصار عمل فروش نفت ایران بدست شرکت نفت انگلیس و ایران باعث شده است که امروز دولت ناچار باشد که با شرکت باصطلاح راه بیاید و هر گاه که صحبت از استیقای حقوق ملت ایران می شود ملت ایران در تحت فشار اقتصادی و سیاسی قرار گیرد .

این مطالب که منتها برای خود دولت بدیعی بوده است در قرارداد ۱۹۳۳ لافلا تا اندازه ای تأمین شده ولی می بینیم که در عرض ۱۷ سال شرحصت تفسیرات غلط نموده است و بهمین ترتیب نفوذ خود را اضافه کرده و حال هم در قرارداد الحاقی مواد مربوط طوری تنظیم شده است که تخلفات شرکت را حتی از قرار داد ۱۹۳۳ نسبت باین موضوع کاملاً قانونی نماید و بدین ترتیب عملیات غیر قانونی شرکت در گذشته مخصوصاً راجع بپاده ۱۶ قرار داد ۱۹۳۳

قانونی شود . در صورتیکه وضع فعلی از این قرار است . شرکت که در سال ۱۹۳۳ تعداد ۸۰۰ عضو انگلیسی داشته است و طبق ماده ۱۶ آن قرار داد با توجه ماده ۲۱ موظف بوده است و می توانسته است که کلیه انگلیسهای آن شرکت را از کار بر کنار و بجای آن ایرانی گماشته باشد در عوض این که متجاوز از چهار هزار نفر انگلیسی و عده زیادی هندی در دستگاه شرکت در ایران مشغول کار هستند طبق مواد امتیاز نامه شرکت بهیچوجه حق استخدام این افراد را ندارد و عدم اجرای ماده ۱۶ قرار داد ۱۹۳۳ بدولت ایران حق می دهد که بعلت تخلف از مواد قرارداد آن امتیاز را لغو نماید ولی حتی در این مورد بخصوص که شاید فرور و تا اندازه اشتباه از طرف مدیران شرکت باعث شده است دولت ایران بتواند بدون آنکه مجبور بآلغاء قرارداد باشد امتیاز را علناً لغو کند . باین معنی که طبق ماده ۱۶ قرارداد ۱۹۳۳ از دادن ویزا و پاسپورت و یا اقلاً جواز اقامت یا اجازه کار در ایران بانگلیسهائی که در خدمت شرکت در ایران هستند خودداری کنند اگر دولت واقماً در استیقای حقوق ایران علاقمندی دارد این کار را بایستی سه ماه قبل کرده باشد در آن صورت شرکت نمی تواند مقاومت نموده و کلیه قدرت حاصله خود را در مقابل دولت از دست می داد چون در اثر تملک خود بر خلاف ماده ۱۶ قرارداد ۱۹۳۳ کارمندان ایرانی خود را برای جانشینی انگلیسها در دستگاه شرکت تربیت نکرده است و حتی غالب ایرانیانی که از عهده کارهای فنی و اداری شرکت بر می آمدند از خود رنجانده و دور کرده است لذا گرفتار وضعیتی می شد که ناچار بود حرف ملت ایران را گوش بدهد و بفهمد که نمی توان در داخل کشوری امتیازی داشت علی رغم افکار عمومی منافع ملت را پایمال کرد . کجای امتیاز ۱۹۳۳ نوشته است که بهر انگلیسی که شرکت معرفی کند اجازه کار بدیم بالعکس ماده ۱۶ با حق می دهد که فوراً تمام آنها را از ایران خارج کنیم . آنها که فریاد میزنند از لحاظ حقوقی قرار داد را نمی شود لغو نمود اشتباه می کنند زیرا این قرارداد مردود و عملاً لغو شده است ولی فرض کنیم . که حرف آنها صحیح باشد من می خواهم از آقای نخست وزیر بپرسم که چه عملی مانع آنستکه ایشان فردا صبح دستور دهند که جواز اقامت کلیه کارکنان انگلیسی شرکت نفت انگلیس و ایران در این کشور لغو شود و آیا ایشان می توانند از لحاظ حقوق بین الملل با فرض اینستکه قرارداد ۱۹۳۳ قانونی است چنین امری مخالف موازین قانونی باشد و اگر مخالف قانون نیست و ایشان هم نظر سوتی ندارند چرا تا بحال انجام ندادند . در زمان نخست وزیر ایشان رؤسای ایرانی شرکت خفته های بیشتری دیده و از کار بر کنار شده اند . قرارداد الحاقی اگر بتصویب برسد این نتیجه را خواهد داشت که اسلحه مؤثریکه در دست ملت ایران از راه تهدید بخروج انگلیسهاست بکلی از صحنه خارج خواهد نمود و نتیجه قرارداد الحاقی دولت ایران را در مقابل شرکت نفت ضعیف تر خواهد نمود و این یکی از هزاران مزار قرار داد الحاقی

شومی است که دولت ساعد برای تصویب پیشنهاد کرده بود و دولت رزم آرا در باره تصویب آن مخفیانه باولای امور شرکت نفت چشمک میزند .

(خنده نمایندگان)

بحث در قرارداد الحاقی

آقایان متن ۲۵ ماده یک از طرف وزارت دارائی بعنوان موارد اختلاف دولت با شرکت نفت در زمان وزارت دارائی وارسته در کابینه هژیر تهیه شده است اطلاع دارند و برای اینکه بطور خلاصه آقایان از آن اطلاع حاصل نموده و نظریه دولت و شرکت نفت و همچنین نظریات پروفیسور ژینل و موارد اختلاف هر يك را بدانند چکیده آنرا در اینجا بر عرض میرسانم .

این ۲۵ ماده یک در کابینه هژیر وزارت دارائی وارسته تهیه شده بود که پروفیسور ژینل هم نظریه اش را میدهد . اینست که برای کمیسیون نفت و وزارت دارائی فرستاده است البته در این خیلی مطالب زیادی دارد ملاحظه کنید و بدانید که تجایع شرکت نفت حتی بدست کسانی که خود آنها در تقویت این کار مؤثر بوده اند نوشته است میگویند که با این فجاج بعلت ایران نباید بیش از این فشار آورده شود . نکاتی که شرکت برای حل آنها روی مساعد نشان داده است عبارتند از

- ۱- پرداخت سالیانه ۲۰ درصد حق ایران که در اثر محدودیتهای توزیع سود بین سهامداران لاوصول مانده و دین شرکت میشود تا طبق قرارداد در انتهای امتیاز بپردازد .
- ۲- تجدید نظر در طرز و بنای تعیین قیمت فروش نفت در سراسر ایران .
- ۳- روی مساعد با عمل توزیع نفت توسط کشور ایران ، ولی رد تقاضای ایران دایر به توسعه دستگاههای بخش نفت .
- ۴- قبول اصولی شرکت در مذاکره در خصوص تهیه طرح عمومی برای تقلیل کارمندان خارجی ، آنگاه بشرط اینکه مبنای تقلیل بر اساس در صد بوده باشد موضوعی که با صریح مفاد ماده ۱۶ قرار داد ۱۹۳۳ تناقض دارد .
- ۵- قبول اصل لزوم پرداخت مالیات بر درآمد توسط مقاطعه کاران خارجی شرکت .
- ۶- افزایش مبنای حق الامتیاز و مالیات .
- ۷- فروش نفت به ایرانیان برای صدور آن بشرط آنکه مغل برنامه تجارتی شرکت نباشد .

از موارد بالا که شرکت فقط روی مساعد نشان داده است

- ۱- پرداخت سالیانه ۲۰ درصد سهم ایران .
- ۲- تجدید نظر در مبنای تعیین قیمت نفت که طبق قرارداد الحاقی بضرر کشور ایران حاصل شده است .
- ۳- افزایش مبنای مالیات و حق الامتیاز آنگاه بجز اینکه حقوق حقه ملت ایران را تأمین نمیکند قبول نموده و چهار نکته دیگر را که هم مشربین آنها اختلاف مربوط بپاده ۱۶ قرارداد و تقلیل

کارمندان خارجی میباشد خود شرکت هم بایران حق داده است بلانگلیف گذارنده و از فیصله دادن آنها شانه خالی کرده است علاوه اختلاف مربوط بصرف طلا که دولت ایران بتعییر شرکت معترض بوده است و ماده اول موارد اختلاف را تشکیل میدهد است بفتح شرکت بطور مخفیانه ضمن قرارداد الحاقی تعییر و تفسیر شده است بالاخره با قبول پرداخت مالیات بر درآمد کسر شده توسط دولت انگلستان ، اصل معاقت سهمیه ایران از کلیه مالیاتها را ، بضرر ایران حل کرده است

بنابراین قرارداد الحاقی فقط شش ماده از ۲۵ ماده مورد اختلاف را که پنج نکته آن بفتح شرکت تمام شده ، و تنها نکته ایهم که بفتح ایران برده است میزانش رضایت بخش نیست ، حل نموده و بقیه را یا بی تکلیف گذارده و یا ضمن تأیید قرارداد ۱۹۳۳ بوسیله مواد يك و ده قرار داد الحاقی تثبیت نموده است

موارد اختلافیکه با تأیید قرارداد ۱۹۳۳ بفتح شرکت یعنی طبق وضع حاضر حل شده است عبارتند از :

- ۱- قرارداد فروش نفت بدولت انگلستان و شرکت های امریکائی بقیمت بسیار ارزان .
- ۲- معاف ماندن مواد نفتی مصرفی شرکت از پرداخت هر گونه حقی بدولت ایران .
- ۳- محروم ماندن دولت ایران از بازرسی مالی عملیات تجاری شرکت .
- ۴- صدور نفت ایران بقدر زیاد و بصورت نفت خام و خودداری شرکت از تصفیه آن در ایران .
- ۵- سلب هر گونه حقی که دولت ایران میتواند نسبت بتاسیسات خارج از ایران شرکت داشته باشد .
- ۶- حفظ وضعیت موجود و طرز توسعه تاسیسات بخش نفت که بخیرج ایران و بدست شرکت نفت انجام میشود .
- ۷- حفظ وضعیت موجود از نظر ائتلاف کلیه گازهای حاصله از جاهای نفت که فعلاً سالیانه به دو میلیون و نیم تن بالغ میگردد و کلاً سوخته شده و قسمت مختصی از آن برای کارمندان شرکت بصورت سوخت و صد درصد مجانی مصرف میگردد .
- ۸- قبول وضعیت موجود از نقطه نظر بیمه موسسات شرکت که همواره شرکت از بیمه کردن آنها نزد شرکت بیمه ایران خودداری کرده و توسط شرکتی که با پول نفت ما تاسیس کرده است بیمه شده است و بنده می خواستم توجه آقایان را مخصوصاً باین نکته جلب کرده باشم که ما قانون داریم که بیمه موسسات و تاسیساتی که در ایران هست باید در شرکت بیمه ایران بیمه شود شرکت نفت هم نقش را در ایران استخراج می کند و در ایران بایستی توسط شرکت بیمه ایران بیمه شده باشد . اینها برای فرار از این موضوع رفته اند بکمانی های خارجی شرکت نفت را بیمه داده اند بیمه واردات شرکت را هم بکمانی های خارج داده اند بیمه صادرات را هم بکمانی های خارجی داده اند در صورتیکه اگر همینها را بشکست بیمه ایران داده بودند منافع دولت و هنگفتی عاید میشد اما اینها بهانه های بیچاره می گردید ولی آنها به خلاف قانون عمل کردند و بهانه شان هم همین است که چون مبنای را که

بیمه می کنیم بیش از سرمایه شرکت بیمه است بنا بر این ما نمی توانیم بشرکت بیمه ایران بهیم در صورتی که در تمام دنیا شرکتهای بیمه ایگه تشکیل می شوند وقتی که یک موسسه ای علاوه از سرمایه آن خواست بیمه بگذارد تا حدودیکه سرمایه اش اجازه می دهد قبول می کند و بقیه را یک یور ساتنازی می گیرد و بشرکت های دیگری واگذار میکند تا حال دولت های ایران در این موضوع تملک کردند و این حق دولت و ملت ایران و بالاخره شرکت بیمه ایران بوده است که مانع از عملیات شرکت نشده است

۹- پذیرفتن تمدید مدت امتیاز که در حکم سالیانه پرداخت ۱۵ میلیون لیره از طرف ایران به شرکت نفت بوده و در ازاء آن کشور ایران از قرارداد ۱۹۳۳ سودی بدست نیآورده است

برای این که آقایان توجه کرده باشند بنده استناد می کنم بهمین مجله گمرکی وزارت دارائی و بالتلیجه دولت شاهنشاهی ایران خیلی این موضوع اهمیت دارد بنده استدعا می کنم آقایان توجه بکنند بمفهوم عرایضی که بنده بسم آقایان میرسانم . در سال ۱۳۲۷ مجموع واردات کل کشور شاهنشاهی ایران ۲۴۷۳۲۹ تن بوده است صحیح است آقای معاون وزارت دارائی ؟ (معاون وزارت دارائی: لایه) در چند جا این موضوع را تکرار کرده است این مقداری بوده است که بکشور ایران وارد شده است در این جا هم باز گفته است ۲۴۷۳۲۹ تن در سال ۱۳۲۷ مجموع کل واردات کشور ایران از خارج بوده است حالا برویم سر کشور فخبیمه نفت جنوب مبلغش را هم عرض بکنم که چقدر ارزش داشته یا لزومی ندارد ؟ ریز کالا های رسیده بخشوده از پرداخت حقوق گمرک بر حسب درجه اهمیت آنهاست کالا های رسیده توسط شرکت سهامی نفت ایران و انگلیس محدود جمعه را عرض می کنم بعد عرض می کنم که چی وارد کرده اند ۴۳۸۲۲۲ تن در سال ۱۳۲۷ واردات شرکت نفت جنوب بوده است یعنی دو برابر مقداری که بایران آورده اند (اردلان- کدام می کنم رقم اول اشتباه باشد قند و شکر همین میزان بوده است) رقم اول ؟ کدام رقم مال ایران؟ ۲۴۷۳۲۹ تن سجا این آمار را داده است . مال شرکت نفت دو برابر واردات کل کشور ایران بوده است چیزهایی که آورده اند جانوران زنده - کره و روغن تازه یا شکوفه زرد کال شکوفه دسته گل - گندم - آله - صمغ عربی از کجا آورده اند ؟ از عراق عرب آورده اند . دیروز اینها را من يك دو نفر از آقایان نشان دادم - شن - و ربک - خاک نسوز و خاک رس - سیاهنهای دیگر - پنبه نسوز - اقسام ذغال سنگ - جامه دان چرمی از عراق - لباس از پوست پشم اینها تمام بخشوده هستند - مبل و قطعات مبل ساده - مبل و قطعات مبل خاتم کاری شده - پرده های حصیری از هندوستان - کافت های متعارفی بشکل مربع یا مستطیل - کافت و یا کت ساده در چوبه - قند چوبه کبابچه - و یادداشت های جیبی - آباژور - مات عکس - سایر اشیاء کاغذی - توپیم - آکچی - رکلام - قالیک - پارچه پنبه خام از هندوستان - افش چرمی - آجر ساختمانی ساده - آجر لعابدار

از عراق لوله سفالی ساده از عراق چران های بلور جار و قطعات آن - یراق درب و مبل و قطعات مبل چاقو و قچی باغبانی - مداد تراش - فاشق و چنگال سر میز - لوازم روی میز تحریر - فانوس بادی - ساور و قوری - تمام اینها از پرداخت گمرک ورودی معاف هستند اینجا نوشته است کالا های زیر کالاهای رسیده بخشوده از پرداخت گمرک بر حسب درجه اهمیت آن ها

الف - کالاهای رسیده توسط شرکت سهامی ایران و انگلیس محدود تمام این ارقام هم پشت سر هم بخشوده هستند می خواهید ملاحظه فرمائید آقای معاون وزارت دارائی بیاورم خدمتتان

رئیس - هر وقت خواستید چیزی بدهید به پیشخدمتهای بدید بپردازند

مکی - آقای معاون وزارت دارائی اگر بخواهند اشتباه خودتان را یا اشتباه بنده را اصلاح بکنند بنده می روم خدمتشان مانهی ندارد مجموعش دو برابر واردات کل کشور شاهنشاهی ایران است که اگر حساب بکنیم دوپست و هفتاد و خرده میلیون تومان از گمرک می گیریم و اگر بپوند بخواهیم بگیریم و پوند را یکی ده تومان حساب کنیم می شود شصت میلیون پوند اگر نفت ما را مجانی برده بودند آن بایستی شصت میلیون پوند ما داده باشند . ای داد باچه یتیم این طور معامله نمی کنند (شوشتری- نباید با چه یتیم این طور معامله بکنند)

۱۰- برسمت شناختن کلیه معاقتهای مالیاتی شرکت نفت که مورد اعتراض بوده است

۱۱- قبول طرز عمل شرکت دایر بخدمت توزیع سهام قابل فروش که میتواند باعث مشارکت دولت ایران در سهام شرکت نام برده شود و منجر بحرومیت ایران از این مشارکت خواهد شد .

۱۲- قبول وضعیت موجود عدم تمهد شرکت در تبدیل قسمتی از ارزش حاصله بیول ایرانی که اضافه بر حد اقل مایحتاج شرکت بوده باشد و با این ترتیب قبول وضعیت موجود که شرکت برای صرفه جویی لیره های خود برای کارمندان و کارگران ایرانی بعد از ۵۰ سال بهره برداری از منافع ایران ایجاد کرده است .

۱۳- قبول وضعیت موجود در بهره برداری از مخازن نفت شاه که فعلاً بضرر ایران از آن منبع بهره برداری میشود

۱۴- تأیید طرز عملی که شرکت نفت نسبت بشرکتهای وابسته بخود تا کنون اجرا کرده و بضرر ایران است .

۱۵- باقی ماندن حق تغییر اساسنامه شرکتهای تابعه - عملی که از هم اکنون بضرر ایران بوده و در آتی به خصوص در انتهای امتیاز ، میتواند قسمت مهمی از مایع مملکت غیر منقول شرکت را از چنگ دولت ایران که المذاق می آن در انتهای امتیاز است بدر آورد

۱۶- بی تکلیفی طرز تعیین ذخایر شرکت در آتی که با توجه بمنعص کردن حق ایران در ذخیره عمومی فقط (ضمن قرارداد الحاقی) ممکن است مازاد یکی از ۲۰ درصد ذخایر و حتی ذخیره عمومی محروم نمایند

۱۷- تثبیت وضعیتی که شرکت از نقطه نظر

توسعه وسایط نقلیه زمینی و هوایی و مخابراتی برای خود تاکنون فراهم آورده و موجب زیان بسیار بزرگی برای ملت ایران میباشد و از نقطه نظر سیاسی مقدرات تمام حوزه امتیاز را در اختیار شرکت میگذارد

بعلاوه برای توجیه آقایان عرض میکنم که شرکت نفت جنوب ایران روی مقتضیات سیاسی برای اینکه از این راه میخواست بنا بادهای وزارت دارائی سالی دو ملیون لیره بایران ضرر برزند ، مواد سوختی و نفتی آذربایجان را از طریق عراق عرب با آذربایجان وارد میکنند باین معنی عوض اینکه نفت را بیارند باینجا ایران و بیرون آذربایجان کثرت آذوقه های عراقی نه ایرانی نفت را از کرمانشاه میبرند بمراق عرب و از عراق عرب وارد آذربایجان میکنند و از این راه طبق ادعای وزارت دارائی که بنده پیرونده اش را خواستم و بکمیسیون نفت آورده اند سالی دو ملیون لیره اینکار برای ملت ایران ضرر دارد ، برای این که الان ما یکمقدار زیادی در ایران کامیون داریم که اینها در اثر همین حمل و نقل نفت و بنزینی بی کار و راکد مانده اند و یک دسته زیادی از صاحبان وسایط نقلیه دارند از بن میروند و این ضرر برای اینست که اولیای امور و کسانی که زمام امور را در دست داشته اند نخواستند که شرکت نفت را وادار بکنند که مواد سوختی آذربایجان را از داخله ایران با آذربایجان حمل کنند و طبق اطلاعی که من دارم خود دولت هم حساب کرده است از این راه دو ملیون لیره ضرر دولت و ملت ایران است

تانیاً - گلشائیان در مجلس یازدهم طبق صورت مجلس های موجوده اظهار داشته است که اصل در صد موجب تضییع حق ملت ایران بوده و هیچ ایرانی شرافتمندی بآن تن در نخواهد داد و خود منهم بآن موافقت ندارم این را در صورت مجلس او اخذ کرده با یازدهم گفته است

بهر تقدیر این بود داوروی مؤثر قرارداد الحاقی که طیبیان حاذق حکومت ساعد یعنی خود ایشان و آقای گلشائیان برای مجلس یازدهم ملت ایران تحفه آورده بودند و بخدمت الله با فدا کاری اقلیت و کمک فکری مهندسین عالی مقام حزب ایران ، نمایندگان شرافتمند مجلس یازدهم با سکوت پر رمزهای خود عمل نداشتند و حال آنکه در آن روز باندهای که امروز اقتضای این لایحه بر هر فردی بود ایرانی نیز ثابت شده است روشن نشده بود یارهای بودند که از زوری نهایت حسن نیت خیال می کردند که این قرارداد حقیقه منافعی برای ایران در بر دارد ، چیزیکه امروز دیگر هیچ ایرانی شرافتمند و با سوادی حق ندارد بدان فکر کند ، چه بحثهای مفصل و نوشتجات و مقالات متعددی که در روزنامه شاهد و جبهه آزادی و چند مقاله ای که در اطلاعات و مجله اقتصادی منتشر شده است و افلاک و کبل مجلس شورایی وظیفه دار بخوانند آنها بوده است ، جای این نوع توهانات را برای هیچکس باقی نگذاشته است

حال که مطالب از نظر آقایان گذشت بایستی به بینیم که نظریات ژینل نسبت باین ۲۵ ماده و قرار داد الحاقی چه بوده است

اولاً راجع به ۲۵ ماده اعتراضیه دولت ایران خلاصه نظریات پروفیسور ژینل ، بنحویکه توسط وزارت دارائی تهیه و در اختیار کمیسیون نفت قرار داده شده بقرار زیر است :

۱- ژینل هفت نکته زیر را قابل طرح در حکمیت دانسته است . منظور از قابل طرح در حکمیت هم این نیست که فقط دولت ایران در این موارد حق دارد و در بقیه ۲۵ نکته اعتراضی حق ندارد بلکه معنای قابلیت طرح در حکمیت اینست که با توجه بمفاد قرارداد ۱۹۳۳ که مبنای عمل فعلیت تنها آن مواد بظور قطع و بنحویکه بتواند بفتح ایران تمام شود قابل طرح در حکمیت می باشد در بقیه مواد عموماً مواردی هستند که نظر بهم شمول مواد قرار داد ۱۹۳۳ درباره آنها بایستی از طریق مذاکره و تراضی حل و فصل گردد ، نکاتی را که پروفیسور ژینل قابل طرح در حکمیت بمعنای بالائی داد عبارتند از :

۱ - اعتراضات ایران راجع بماده مربوطه بصرف طلا

۲ - معافیت سهم ایران از مالیاتهای درانی دولت انگلستان

۳ - تاخیری که در پرداخت ۲۰ درصد سهم دولت ایران در اثر محدودیت توزیع سود سهام ایجاد گردیده است

۴ - آقای اردلان می نویسد که آقای گلشائیان در جواب گفته اند که حکمیت برای ایران بمنزله انتحار است بنده همان روز در مجلس یازدهم این موضوع را تکذیب کردم و اخیراً هم که آقای مهندس حسینی در پاریس با پروفیسور ژینل دو ساعت صحبت

کردند این موضوع را تکذیب کردند . اینها را کلبشکبان گفته بود که ۵ درصد از سهام شرکت نفت عراق را داشته است .

(اردلان - ژینل نکته) این یاد داشته بوسیله دولت برای ما تهیه شده است و بکمیسیون نفت فرستاده اند (شوشری - استدعایم که این صورت را برای تمام و کلا بفرستند که مامستحضرم بشویم) بسیار خوب است بنده از بعضی از آقایان نهایت تشکر را دارم مثل جناب آقای امیر نصرت اسکندری و جناب آقای فولادوند و آقای تیمور تاش که تشریف می آورند در کمیسیون و بظور مستمع آزاد از مطالب و مذاکراتی که در کمیسیون می شود مستحضرم می شوند و هر نماینده مجلس حق دارد که از هر پرسشهایی در هر گجای وزارتخانه هر قدر هم مجرمانه باشد اطلاع پیدا کند . این بدیهی است که باید يك نسخه از این صورتها را برای هر يك از آقایان نمایندگان بفرستند تا از مطالب شرکت نفت تمام آقایان نمایندگان مطلع بشوند .

۴ - قراردادهای فروش نفت خام و مواد نفتی بدولت انگلستان و شرکتهای امریکائی ، بتهائی کمتر از قیمت عادلانه نفت و ضمن بخش

۵ - معافیت سوخت مصرفی شرکت که از پرداخت هر گونه عوارض و مالیات معاف شده و مصرفی شرکت بیش از سه برابر مصرفی تمام کشور ایران بوده است و این مصرف بقدر معتدلی از ۱۹۳۳ تا ۱۹۴۹ افزایش یافته است

۶ - لزوم بازرسی و کسب اطلاعات مالی از شرکت که برای تامین حقوق ، ملت ایران واجب و ضروریست و شرکت حتی در دوره قرار داد داریسی که این موضوع بظور سریع ضمن قرار داد قید شده بود ، از اعمال آن جلوگیری نموده است

۷ - موضوع انحراف شرکت از ماده ۱۶ قرار داد ۱۹۳۳ که در نتیجه تغییر غلط آن بجای نقصان تعداد کارمندان خارجی تعداد آنها از دو برابر سال ۱۹۳۳ هم بیشتر شده است

۸ - موضوع عدم پرداخت مالیات سوخت مصرفی متفقین در ایران در مدت جنگ جهانی دوم که مبلغ آن بالغ بر ۶۰۰ ملیون ریال می گردد و در ۲۵ ماده اعتراضیه دولت وجود نداشته و پروفیسور ژینل شخصاً این ماده را نیز ، با اطلاعاتی که بدست آورده ، بر آنها افزوده است

۹ - این ماده ضمن مواد اعتراضی دولت نبوده موقعی که پروفیسور ژینل دعوت می شود بایران این ماده را خود پروفیسور ژینل استنباط می کند که در حقیقت استیکار است و ضمن دعاوی ایران این راهم می گزیند

۱۰ - نکته هشتم آنکه بالا که قابل طرح در حکمیت بوده و پروفیسور ژینل مراجعه بحکمیت را حداً توصیه نموده است ضمن تصویب طرح قرارداد الحاقی بطریق زیر فیصله می یافته است

۱ - ماده مربوط بصرف طلا طبق آمال شرکت تفسیر و تفسیر شده است و حال آنکه این ماده زیاد در توفیق ایران در مراجعه بحکمیت بوده است و همین امر که این ماده ضمن قرار داد الحاقی بطور مخفی تفسیر گردیده است نشان میدهند که مراجعه بحکمیت بطور قطع بفتح ایران بوده و شرکت توانسته است بطور غیر قابل مرئی آنرا بفتح خود بر اساس توافق تمام کند

۲ - موضوع مالیات دریائی دولت انگلستان و لزوم معافیت کامل سهم دولت ایران از کلیه مالیاتها که به غلط ضمن ۲۵ ماده تهیه شده توسط وزارت دارائی بمعافیت از مالیات بردرآمد انحصار یافته است در صورتی که پروفیسور ژینل معافیت از کلیه مالیات ها را متذکر گردیده و ایران را صد در صد محق دانسته و مراجعه بحکمیت را بفتح ایران معرفی میکند

این ماده ضمن قرارداد الحاقی ، بامتنصر کردن معافیت دولت ایران آنهم در قسمت ۲۰ درصد ذخیره عمومی فقط از مالیات بردرآمد ، حل شده است و در نتیجه هم سهم ایران از سایر ذخایر ، که بنظر پروفیسور ژینل نمیتواند از بین برود ، از بین برده شده و هم هر گونه مالیات دیگر موجود و یا مالیاتیکه در آتی بوجود آید می تواند طبق مفاد قرارداد الحاقی از سهم ایران برداشته شود ، موضوعیکه با اصول بین المللی و استقلال کشور ایران ماینت دارد

۳ - موضوع محدودیت سود سهام که پرداخت قسمتی از حق ایران را بسال آخر امتیاز موقوف مینماید و حال آنکه حق بایستی فوراً بدست کشور ایران برسد . این موضوع با قبول پرداخت سهم ایران از ذخیره عمومی ، که فقط بنظر شرکت نفت و مندافین خانن قرارداد الحاقی بفتح ایران حل شده است ، در ضمن اینکه حق ایران را بقضا تامین کرده است حقوقی را که بنظر پروفیسور ژینل دولت ایران در کلیه ذخایر دارد از بین برده است

۴ - از ایراد کشور ایران راجع بفروش نفت بقیمت ارزان بدولت انگلستان و شرکتهای امریکائی که پروفیسور ژینل ایراد کشور ایران را وارد و حکمیت را بفتح ایران میدانسته است در قرارداد الحاقی اسمی برده نشده و با تائید قرار داد ۱۹۳۳ و تصفیه حسابی که شرکت بموجب مواد ۶ و ۹ قرار داد الحاقی داده میشده است حق اعتراض بالا با قبول تصفیه کلیه دعاوی برای گذشته از بین میرفته و برای آتی سابقه مضری میشده است

۵ - موضوع مواد نفتی مصرف شرکت که کاملاً ایرانی است و مورد اعتراض ایران واقع شده است نیز ، طبق دلایل مشروح در بند بالا و در اثر تصفیه حسابی که داده شده است کاملاً مورد قبول واقع گردیده و حق اعتراض برای گذشته و آتی از بین میرفته است

۶ - حق بازرسی مالی که بنظر پروفیسور ژینل و حتی طبق مفاد قرارداد ۱۹۳۳ که در اجازت ندارد ، صد درصد قانونی و رای حکمیت است و این موضوع است ، نیز با قبول پرداختها که در ماده ۲۵ و بند الف ماده ۵ و بند ب ماده ۱۰ انجام شده ، کلیه دعاوی مالی ایران تصفیه شده و معاف میگردد است عملاً از بین رفته و در عمل شرکت که با هیچ نسیبی در پاریس با پروفیسور ژینل دو ساعت صحبت

الحاقی و طبق نظریه شرکت صورت قطعی بخود میگرفته است

۷ - تکلیف قطعی ماده ۱۶ و تقبل مستخدمین خارجی شرکت که تا حال برخلاف مفاد آن رفتار شده است یا درهوا مانده و خسارات مالی که برای گذشته از این راه متوجه ایران گردیده است ، با دادن تصفیه حسابی که در مواد ۶ و ۹ قرار داد الحاقی بدان اشاره شده است از بین میرفته ، و ضمن ایجاد زمینه برای آتی دولت ایران را در چنگال شرکت غاصب نفت ، که غرض نیز از یل گذشته است ، گرفتار می نمود و مسلماً این ماده نیز بصورتیکه بصرایران بود ، بدولت ایران تحویل میگردد دلیل این مطلب اینکه شرکت که فعلاً مارادار بارهای نکات بخصوص نسبت بتجدید نظر در میزان حق الامتیاز و مالیات و ۲۰ درصد ذخایر تاجدودی محق شناخته ، و خود را مجبور بتجدید نظر قرارداد دانسته ، از سال ۱۹۴۳ تاکنون موضوع ماده ۱۶ را بکلی معلق گذارده و بنا بر این بدیهی است که اگر از این گرفتاری که اسباب ضعف او شده است نجات یابد ، بنحو شدیدتر و با برجستگی در مقابل تقاضای حقه کشور ایران ، با مانورهای شیطانی خود مقاومت و ایستادگی خواهد نمود

برای رفع خستگی آقایان يك موضوع یاد آمد و حالا برای اطلاع آقایان بعرض میرسانم در آخرین شبی که مجلس عرش تمام میشد نفس داده شد آقای گلشائیان بدفاع پرداخته من عرض کردم که نوبت من باقی است ، حرف من تمام نشده است یکی از آقایان نمایندگان که در آن موقع هم خیلی جدیت میکرد ، شاید با حسن نیت ، که این قرارداد الحاقی بتصویب برسد بطور تسخیر گفت نوبت شما بماند برای دوره شانزده یعنی ، اگر شما پشت کوشانرا دیدید کالت دوره شانزدهم را هم خواهید دید ، بطور تسخیر میگفت که با اصطلاح تحقیری کرده باشد گفت باشد برای دوره شانزده و ماراتهدید کرده باشد که شما دیگر و کبیل نخواهید شد گفت بقیه اش باشد برای دوره شانزده بنده عرضی نکردم ولی از آنجا که مامعتقد بودیم و هستیم که آنچه را میگوئیم از زوری ایمان میگوئیم و تا جان در بین داریم برای احقاق حق ملت ایران کوشش خواهیم کرد و سعادت خودمان را در این میبایم که خون ما برای ایران و برای حقوق از دست رفته ایران ریخته شود بنده از پشت این تریبون دنباله همان مطلب راعرض میکنم و آن نماینده محترم که بنده نسبت با ایشان تعظیم میکنم و کبیل نشد (اردلان - صحیح است) اینها قدرت الهی و مشیت الهی است باید متکی باراده خود باشیم و باید با توکل بخدا در رفع این همه آفتابی و مظالم شرکت نفت همه با هم یکدل و یک زبان بشویم و مسامحه نداشته باشیم و موفق و منصور خواهیم بود

برای رفع خستگی آقایان يك موضوع یاد آمد و حالا برای اطلاع آقایان بعرض میرسانم در آخرین شبی که مجلس عرش تمام میشد نفس داده شد آقای گلشائیان بدفاع پرداخته من عرض کردم که نوبت من باقی است ، حرف من تمام نشده است یکی از آقایان نمایندگان که در آن موقع هم خیلی جدیت میکرد ، شاید با حسن نیت ، که این قرارداد الحاقی بتصویب برسد بطور تسخیر گفت نوبت شما بماند برای دوره شانزده یعنی ، اگر شما پشت کوشانرا دیدید کالت دوره شانزدهم را هم خواهید دید ، بطور تسخیر میگفت که با اصطلاح تحقیری کرده باشد گفت باشد برای دوره شانزده و ماراتهدید کرده باشد که شما دیگر و کبیل نخواهید شد گفت بقیه اش باشد برای دوره شانزده بنده عرضی نکردم ولی از آنجا که مامعتقد بودیم و هستیم که آنچه را میگوئیم از زوری ایمان میگوئیم و تا جان در داریم برای احقاق حق ملت ایران کوشش خواهیم کرد و سعادت خودمان را در این میبایم که خون ما برای ایران و برای حقوق از دست رفته ایران ریخته شود بنده از پشت این تریبون دنباله همان مطلب راعرض میکنم و آن نماینده محترم که بنده نسبت با ایشان تعظیم میکنم و کبیل نشد (اردلان - صحیح است) اینها قدرت الهی و مشیت الهی است باید متکی باراده خود باشیم و باید با توکل بخدا در رفع این همه آفتابی و مظالم شرکت نفت همه با هم یکدل و یک زبان بشویم و مسامحه نداشته باشیم و موفق و منصور خواهیم بود

۱ - ماده مربوط بصرف طلا طبق آمال شرکت تفسیر و تفسیر شده است و حال آنکه این ماده زیاد در توفیق ایران در مراجعه بحکمیت بوده است و همین امر که این ماده ضمن قرار داد الحاقی بطور مخفی تفسیر گردیده است نشان میدهند که مراجعه بحکمیت بطور قطع بفتح ایران بوده و شرکت توانسته است بطور غیر قابل مرئی آنرا بفتح خود بر اساس توافق تمام کند

۲ - موضوع مالیات دریائی دولت انگلستان و لزوم معافیت کامل سهم دولت ایران از کلیه مالیاتها که به غلط ضمن ۲۵ ماده تهیه شده توسط وزارت دارائی بمعافیت از مالیات بردرآمد انحصار یافته است در صورتی که پروفیسور ژینل معافیت از کلیه مالیات ها را متذکر گردیده و ایران را صد در صد محق دانسته و مراجعه بحکمیت را بفتح ایران معرفی میکند

این ماده ضمن قرارداد الحاقی ، بامتنصر کردن معافیت دولت ایران آنهم در قسمت ۲۰ درصد ذخیره عمومی فقط از مالیات بردرآمد ، حل شده است و در نتیجه هم سهم ایران از سایر ذخایر ، که بنظر پروفیسور ژینل نمیتواند از بین برود ، از بین برده شده و هم هر گونه مالیات دیگر موجود و یا مالیاتیکه در آتی بوجود آید می تواند طبق مفاد قرارداد الحاقی از سهم ایران برداشته شود ، موضوعیکه با اصول بین المللی و استقلال کشور ایران ماینت دارد

۳ - موضوع محدودیت سود سهام که پرداخت قسمتی از حق ایران را بسال آخر امتیاز موقوف مینماید و حال آنکه حق بایستی فوراً بدست کشور ایران برسد . این موضوع با قبول پرداخت سهم ایران از ذخیره عمومی ، که فقط بنظر شرکت نفت و مندافین خانن قرارداد الحاقی بفتح ایران حل شده است ، در ضمن اینکه حق ایران را بقضا تامین کرده است حقوقی را که بنظر پروفیسور ژینل دولت ایران در کلیه ذخایر دارد از بین برده است

۴ - از ایراد کشور ایران راجع بفروش نفت بقیمت ارزان بدولت انگلستان و شرکتهای امریکائی که پروفیسور ژینل ایراد کشور ایران را وارد و حکمیت را بفتح ایران میدانسته است در قرارداد الحاقی اسمی برده نشده و با تائید قرار داد ۱۹۳۳ و تصفیه حسابی که شرکت بموجب مواد ۶ و ۹ قرار داد الحاقی داده میشده است حق اعتراض بالا با قبول تصفیه کلیه دعاوی برای گذشته از بین میرفته و برای آتی سابقه مضری میشده است

۵ - موضوع مواد نفتی مصرف شرکت که کاملاً ایرانی است و مورد اعتراض ایران واقع شده است نیز ، طبق دلایل مشروح در بند بالا و در اثر تصفیه حسابی که داده شده است کاملاً مورد قبول واقع گردیده و حق اعتراض برای گذشته و آتی از بین میرفته است

۶ - حق بازرسی مالی که بنظر پروفیسور ژینل و حتی طبق مفاد قرارداد ۱۹۳۳ که در اجازت ندارد ، صد درصد قانونی و رای حکمیت است و این موضوع است ، نیز با قبول پرداختها که در ماده ۲۵ و بند الف ماده ۵ و بند ب ماده ۱۰ انجام شده ، کلیه دعاوی مالی ایران تصفیه شده و معاف میگردد است عملاً از بین رفته و در عمل شرکت که با هیچ نسیبی در پاریس با پروفیسور ژینل دو ساعت صحبت

هم داریم .
در این موقع ۳۵ دقیقه قبل از ظهر جلسه بعنوان تنفس تعطیل و ۲۰ دقیقه بظهور مجدداً بریاست آقای دکتر معظنی نایب رئیس تشکیل گردید .
« نایب رئیس - گزارشی از شعبه رسیده است قرائت میشود آقای تیمور تاش مخبر بفرمائید (شرح زیر قرائت شد) پرونده انتخابات چنچور حاکمی است که در تاریخ ۲۹ و ۳۰ قرائت میگردد در جهت تشکیل انجمن نظارت مرکزی انتخابات از طبقات شش گانه دعوت بعمل آمده و پس از انتخاب اعضاء اصلی و علی البدل و تعیین شعب فرعی و انتشار آگهی از تاریخ ۱۹ مرداد ۲۹ تا ۲۵ مرداد ۲۹ اقدام بتوزیع تعرفه واخذ رای شده است و از تاریخ ۲۶ مرداد ۱۳۲۹ آراء استخراج و قرائت میگردد در نتیجه آقای نصرالله شادلو با اکثریت ۱۶۹۲۱ رای از مجموع ۱۸۵۳۶ رای ما خود بنمایندگی شانزدهمین دوره تقنینه از حوزه انتخابیه چنچور انتخاب شده و چون در مدت مقرر شکایتی بانجمن واصل نگردیده بود انجمن نظارت مرکزی در تاریخ هفتم شهریور ۱۳۲۹ اعتبارنامه بنام آقای نصرالله شادلو صادر مینماید شعبه ۴ پس از رسیدگی به محتویات پرونده و توجه به تلگراف و نامه هائی مبنی بر رضایت و شکایت از انتخابات چنچور صحت انتخابات شهرستان چنچور نمایندگی آقای نصرالله شادلو را تأیید و اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینماید »

نایب رئیس - چون مخالفی نیست تصویب میشود اردلان - تصویب آنرا اعلام بفرمائید
نایب رئیس - تصویب آنرا اعلام کردند آقای آقای کفیل وزارت دارائی بفرمائید يك لایحه ایست که باید تقدیم شود

کفیل وزیر دارائی - در ماه مرداد لایحه ای برای دو دوازدهم بودجه تقدیم و تصویب شد در آن موقع خیال میشد که بودجه کل برای مهر ماه تصویب شده باشد متأسفانه این موضوع وقوع پیدا نکرد و حال دولت مجبور است که لایحه ای برای يك دوازدهم تقدیم کند چون امروز روز ۲۳ ماه است و يك هفته بیشتر با آخر ماه نمانده و آخر هفته هم بواسطه تصادف با ایام سوگواری تعطیل است پس از تصویب برای توشیح صحنه اعلیحضرت همایون مدتی وقت میخواید برای اینکه در پرداخت حقوق کارمندان تعویقی نشود لایحه را بقید يك فوریت تقدیم میکنم (عنده از نمایندگان - دو فوریت کنید) در فوریت هم ظاهرأ بکمیسیون میرود (لایحه تقدیمی شرح زیر قرائت شد)

مجلس شورایی - نظر باینکه بودجه سال ۱۳۲۹ کشور هنوز بتصویب نرسیده و از طرفی مهر ماه جاری نزدیک بپایان است و بایستی موجبات پرداخت حقوق کارمندان و مخارج وزارتخانه ها و ادارات و سایر مصارف کشور فراهم گردد لهذا ماده واحده زیر با قید فوریت پیشنهاد و تصویب آنرا استدعا مینماید ماده واحده - وزارت دارائی اجازه داده میشود حقوق و کمک مرایای قانونی کارمندان خدمتگزاران و مصارف مستمر و غیر مستمر وزارتخانه ها و ادارات و بنگاههای دولتی و سایر مصارف منظور در بودجه کل کشور را در یکماهه مهر ۱۳۲۹ در حدود يك

دوازدهم اعتبارات مصوب کمیسیون بودجه موضوع گزارش شماره ۴ مورخ ۱۳۲۹/۴/۲۹ کمیسیون و با رعایت مقررات لایحه بودجه سال مزبور و سایر قوانین و مقررات مالی از محل درآمد عمومی سال جاری کشور پرداخت نماید اعتبار بودجه مجلس سنا در یکماه مزبور بیزان یک میلیون و پانصد هزار ریال علی الحساب از درآمد عمومی سال جاری پرداخت و پس از تصویب بودجه آن محسوب و بخرج قطعی منظور میگردد و تمهیدات سال قبل که در بودجه های مصوب اعتبار داشته باشد یک دوازدهم از اعتبار انتقالی قابل پرداخت خواهد بود

نخست وزیر رزم آراء بجای وزیر دارائی - شاعی - نایب رئیس - آقای اردلان مخالفید بفرمائید فوریت مطرح است - اردلان - گمان میکنم هیچکدام از آقایان محترم مخالف با پرداخت حقوق کارمندان دولت بطور منظم در آخر هر برج نباشد ولی این وضع مملکت نیست آقا شش یا هفت ماه از سال میگذرد بودجه کل مملکت دومام است که در دستور مجلس است ما بکارهایی میپردازیم که جز و کارهای درجه دوم است (عده ای از نمایندگان - صحیح است) موقعیکه مجلس هنوز تعطیل نشده بود و میخواست تعطیل بشود بنده اینجا بر خاستم و گفتم که آقایان اعضای کمیسیون بودجه زحمت کشیدند و بودجه را تهیه کردند و تقدیم مجلس شورای ملی شده است ما بنشینیم و بودجه را تصویب بکنیم و بعد برویم بمرخصی که در نزد مولکین خودمان اقل اسراف را بشیم متاسفانه بنده با سر افکنندگی رتقم بکردستان و بد بختانه از من هم همین سؤال را کردند که چرا بودجه را تصویب نکردید گفتم آقا من یک رأی بیشتر نداشتم و مخالفت هم کردم و یک نفر بیشتر نبودم الان هم آمده ایم استیضاح را مطرح می کنیم البته استیضاح موضوع مهمی است و موضوع حیاتی مملکت است ولی آقا این استیضاح را نمی توانستیم بگذاریم بعد از ظهر ها و بودجه مملکت را تصویب کنیم (عده ای از نمایندگان - صحیح است) ملاحظه کنید ژاندارمری برای افراد خودش می خواهد لباس بدوزد یا یک دوازدهم که نمی تواند یک دوازدهم حقوق است اینها مخرج موسمی و فصلی است ذغال برای وزارت خانه و ... خواهد تهیه کنند یک دوازدهم چه تأثیری دارد این ها یک جریانی است که می خواستم از آقایان تقاضا کنم توجه بفرمائید بعلاوه مایکرای دادیم که مصوبه کمیسیون بودجه پرداخت شود در حقیقت مجلس شورای ملی بودجه را تصویب کرده است منتها فقط حقوقش را می پردازد ما یک روز در جلسه بنشینیم و کار بودجه را تمام کنیم من عقیده ام این است که کمیسیون بودجه اصل کار بودجه را که موازنه دخل و خرج می باشد کرده است زحمت کشیده فدا کاری کرده و بمجلس تقدیم کرده مطرح بشود و الا باز هم یک دوازدهم ماه دیگر هم یک دوازدهم آخر سال میرسد و ما حضاری از پیش نمی بریم این است که من مخالف با یک دوازدهم هستم

نایب رئیس - آقای کشاورز صدر موافقت

بفرمائید. **کشاورز صدر** - در باره تصویب بودجه کل کشور تصور نمی کنم که هیچ يك از آقایان نمایندگان محترم مخالف باشند و گفته گو هم نشده است حالا هم بوقع خوش باید بیاید ولی این لایحه ایرا که آقای کبیل وزارت دارائی آورده اند نهایت ضرورت را داشته که آورده اند در باره بودجه من نهایت موافقت ردا داشته که بموقع خودش طرح بشود و بحث بشود و تصویب گردد ولی در این لایحه ایکه فوریت دارد و آورده اند در این کسی تردیدی ندار اما خوب بود موافقت خودتان را در باره این لایحه ایکه آمده می فرمودید ضمانت از طرف بودجه کل کشور را هم می فرمودید بنا بر این بنده از آقای اردلان خواهش می کنم که مخالفت خودشان را با این که در يك جزء از آن فرمایشات ایشان است و نهایت ضرورت را دار پس بگیرند که دیگر محتاج برای هم نباشیم و حقا اعتقاد دارم برای که مستخدمین مردمی هستند که بتصدیق جمیع نمایندگان روز مره احتیاج دارند باین کمک و لایحه ایکه جناب آقای کبیل وزارت دارائی داده اند که فوریت را تقاضا می کنند که آقایان رای بدهند چون مستخدمین در مضیقه و زحمت هستند و انشاء الله بودجه کل کشور در موقع خودش خواهد آمد

نایب رئیس - رأی می گیریم فوریت لایحه آقایان قیام بفرمائید (اکثر بر خاستند) تصویب شد برای طبع و توزیع فرستاده می شود آقای مکی بفرمائید

مکی - یکی از همکاران محترم در موقع تنفس یاد آور شدند که غیر از جناب آقای امیر تیمور کلالی در دوره یازدهم نمایندگان دیگر هم بودند که خیلی بطور شدید با قرار داد العاقی و همچنین اصولا راجع بطرح نفت و قانون مهر ماه ۱۳۲۶ در مجلس مبارزه کردند خوب بود از آنها هم برای تشویق و تقدیر یاد آوری می فرمودید البته بقول یکی از بزرگان الفضل اللهدی - آقای عباس اسکندری اولین کسی بوده اند که دولت آقای حکیم الملک و یا آقای ساعد را استیضاح کردند بعلم عدم استیضای حقوق ملت ایران از شرکت نفت و یک مطالب کافی و شافی در پشت این تریبون گفتند دیگران هم مثل آقای رحیمیان بودند شرکت نفتی در مجلس شورای ملی دادند که بایستی از آنها سیاستگرایی و قدر دانی شود (دکتر بقائی - آقای مهندس رشیدی را هم بفرمائید) آقای مهندس رشیدی هم در طی نطق خودشان در برنامه دولت بود یاد بودجه کل کشور که مطالب بسیار صحیح و دقیق را در پشت این تریبون گفته و ایشان هم در این باب و از این جهت بوظیفه نمایندگی و ملی خودشان عمل کردند از ایشان هم باید حقا قدر دانی و تشکر کرد و من امید وارم که تمام آقایان نمایندگان محترم مثل این آقایان نسبت بمقوق از دست رفتن ملت ایران اقدام بکنند و کاری کنند که در تاریخ بازمایان ایران و در تاریخ حیات سیاسی و اقتصادی ایران نام هر از چهار خودشان را برای همیشه یادگار بگذارند و من در این مجلس احساسات بی شایبه و انقیاب را می بینم که همه دال بر این است که نمایندگان

محترم کوشا هستند و جدیت می کنند که حقوق از دست رفتن ایران بملت ایران بر گردد من توفیق این قبیل نمایندگان را از خداوند می خواهم امیدوارم که مجلس شورای ملی ایران همیشه از این احساسات بتواند بفتح مملکت و کشور ایران استفاده کند ولی یک موضوع دیگر را که می خواستم عرض کنم و دور از مطلب شدم موضوع مطالبی است که تهیه شده است بنده ضمن مطالبی که بفرش آقایان میرسانم قرار داد های عراق و مصر و قرار داد عربستان سعودیست قرار دادونزوئلا است و خیلی مواد بواسطلاح « ماتریال » که بنده تهیه کرده ام که حتی باقرار کبیل وزارت دارائی اغلب این قراردادها در وزارت دارائی وجود ندارد و بطوریکه معاون وزارت دارائی در جلسه گذشته از من خواست که رونوشت این قرار دادها را بایشان بدهم خواستم عرض کنم که اگر چه عرایض من خسته کننده است ولی یک مطالب صحیح و اصولی و یک اطلاعات کافی و شافی ضمن عرایض بنده و مطالب تهیه شده که بعقیده بنده برای تکمیل ادعا نامه ملت ایران ضروری است که این اطلاعات در اختیار افراد ملت ایران و افراد آزاده دنیا گذارده شود تا دنیا و آزاد مردان جهان بدانند که معامله ایران با شرکت نفت چگونه بوده و معامله دیگران با کشورهای بیگانه چگونه بوده و شرکت نفت با ایران چگونه معامله کرده است مقایسه با اینها بعقیده بنده ضروری است و تکمیل میکند پرونده ادعا نامه ملت ایران را و بعقیده بنده این يك پرونده بین المللی است که دنیا باید روی این پرونده بین المللی مطالبه کند و تشخیص بدهد که ملت بیچاره و دلیر ایران دچار چه مظالم و چه گرفتاری و چه فشاری بوده است

۸ - بالاخره نسبت بعواید مالیاتی ایران از نفت فروش رفته بمتفقین که میزان آن بالغ بر دویست میلیون ریال میشود نیز قرار داد العاقی تصفیه حساب میداده و ضمن رسمی شناختن این انحراف شرکت اولیوسی را که کشور ایران از دست داشته است بکلی از دست داده و مقهور نظریات ناصحیح و زیان بخش شرکت نفت میشده است

تذکرات قبلی نشان میدهد که قرار داد العاقی با مهارت بی مانند از طرف شرکت نفت طرح و تهیه گردیده است کلبه نکاتی را که در حکم تخلف شرکت نفت از مفاد قرارداد بوده و بایران حق میداده است که از محکمه حکمیت فسخ قرار داد و یا اقل جبران زیان مادی بیرون بخواهد شود کلا برفع شرکت نفت حل و فصل میگردد و پس از تصویب قرارداد العاقی چنانچه قبلا بدان اشاره نمودم هیچ موردی جز موضوع تقابل کارمندان خارجی شرکت نفت برای دولت ایران باقی نماند و آن موضوع یقیناً طبق نقشه ای که بدان عمل شده است قرار بوده پس از تصویب قرار داد العاقی جانشینان که خود در مجلس مخالفت علنی خود را با اصل قرارداد کرده اند از دست بدهند و این جانات هم خودداری نموده و آن اصل را بشماران اصل مورد قبول دولت ایران تمام کنند و در قرارداد العاقی توسط مجلس یازدهم در ماده ۱۰ قوت معرفی کرده است البته همانطوریکه بالا عرض

کردم اینکار در صورتیکه حقیقتاً انجام شده و چنین نامه های از طرف گلشائیان یا وزیر دیگری ب شرکت نفت نوشته شده باشد همچوگه اثر قضائی با توجه بمقدمات این اظهارات گلشائیان در مجلس یازدهم نداشته و فقط نتیجه آن دلیل بیشتری بر خیانت ییشکی وزیر مرمر بوطه نخواهد بود این بود بحث در قرارداد العاقی و اثرات زیان بخش آن نسبت بدعاوی دولت ایران و بخصوص گرفتن اتوهای پراورش دعاوی ایران که قابل طرح در محکمه حکمیت بوده توفیق ایران صد درصد حتمی بوده است حال چون قرارداد العاقی ضمن مقدمه مواد يك و نه خود مویب قرار داد ۱۹۳۳ است و با قرار آقای تقی زاده قرارداد ۱۹۳۳ بایران تحمیل گردیده و بنا بر این ارزش قضائی نمیتواند داشته باشد و یکی از بزرگترین عیبهای قرارداد العاقی همانا تأیید و تثبیت این قرار داد تحمیلی در ظاهر دموگراسی امروزی ایرانست؛ برای اینکه خیانتی را که دفاع ویا تصویب لایحه العاقی میتواند دربر داشته باشد بطور بهتر و واضحتری روشن نمایم عیاب و مضار آن قرار داد که خود دلیل بر عدم آزادی امضاء کنندگان آن و بی خیانت ییشکی آنانست و در هر دو صورت ارزش قضائی آن قرار داد را از بین میبرد بطور مجمل بنظر آقایان نمایندگان میرسانم

بحث قرار داد ۱۹۳۳

۱ - ضمن تعریفاتی که در مقدمه قرارداد نام برده میشود کلمه کیانی را شامل شرکت نفت و کلمه شرکتهای تابعه مینماید و شرکتهای تابعه شرکتهای هستند که بطور خلاصه اکثریت آراء مجمع عمومی صاحب سهام یا از راه در دست داشتن اکثریت سرمایه ویا از راه مقررات خاصی در دست شرکت نفت انگلیس و ایران بوده باشند

ضمن تعریف مواد نفتی نوعی شده که شرکت میتواند محصولاتی که حتی میزان مختصری از مواد اولیه آن مواد نفتی بوده باشد شامل آن تعریف شناخته و بنا بر این اگر منافع شرکت اقتضا کند مستقیماً ویا بوسیله شرکتهای تابعه و استفاده از معافتهای گمرکی و مالیاتی و عوارض و حق استفاده مجانی از سایر مواد معدنی سطح الارض و تحت الارض موجود در حوزه امتیاز و در زمینهای متعلق بدولت که تقریباً شامل قسمت عمده نواحی امتیاز شرکت میباشد مانع ایجاد هر گونه صنعتی بشیای محصولات نفتی در کشور ایران و بدست شرکتهای ایرانی بشود

بعلاوه عملیات شرکت شامل تمام عملیات صنعتی و تجاری و فنی مربوط بوده و این مطلب نیز بساعت شده که شرکت کلبه عملیات صنعتی و کشاورزی و حمل و نقل و معابراتی و غیره نواحی امتیازیه خود راقبضه نماید و عملاً اینان جز اشغال بقبضه کردن کارمندی شرکت نمیتوانند بمشغله آزاد دیگر و حتی مقاصد کاری بپردازند مخصوصاً اینکه شرکت نفت فعلاً کلبه عملیات ساختمانی و غیره خود را بطور مقابله بشرکتهای انگلیسی که حتی از پرداخت تعالیات هم سرباز میزنند و اگذار نمایند ۲ - با وجود آنکه حوزه امتیازی طبق ماده ۲ به ۴ در مساحت حوزه امتیازی قابل یافته است عمده مساحت حوزه امتیازی در سیاحت مساحت شرکت نفت میباشد در حدود پنج هزار کیلومتر مساحت حوزه های امتیازیه که در کشور و نزوئلا يك

شرکت واحد استخراجی و اگذار مینماید علاوه شرکت نفت که بهیچوجه آبهای ساحلی ر حق نداشته است جزو حوزه امتیازیه خود نماید در قسمتی از سواحل آبهای ساحلی راجز و حوزه امتیازی خود وارد کرده است و عیبات که ضمن ۲ ماده اعتراضیه وزارت دارائی ابتدا اسمی از موضوع برده نشده است

۳ - دولت ایران زمین های بایر متعلق بخود را مجاناً در اختیار شرکت گذارده و موظف شده است زمین های دایر خود را نیز بقیمت عادلانه بشرکت و اگذار نماید و هم چنین زمینهای متعلق باشخاص بقیمت عادلانه بدون توجه بصرفی که شرکت از آن زمینها بعمل خواهد آورد و اگذار خواهد شد و حال آن که در ممالک امریکا که شرکت های نفت خود امریکائی هستند وقتی معلوم شود زمینی برای عملیات اکتشاف ویا استخراج نفت مورد لزوم شرکت است مالکین خصوصی آن را بقیمتیکه بتراضی تعیین میشود می فروشند و ممکن است باین ترتیب زمینی بچند صد برابر قیمت عادلانه آن صرف نظر از وجود نفت بفروش برسد علاوه دولت که از کلبه افراد و شرکتهای ایرانی برای بهره برداری از معادن سطح الارضی و حتی خاک و شن سطح الارضی حقون معینی دریافت می دارد که حتی سازندگان خط آهن سرتاسری کشور هم که پول آن را صد درصد دولت می دهد از پرداخت آن معاف نیستند شرکت را از پرداخت هر گونه حقی که طبق قانون معادن شرکت بایستی پرداخت کند معاف می نماید علاوه شرکت نفت می تواند از جنگلهای موجود نیز مجاناً برای تأمین نیازمندیهای خود استفاده کند و حال آن که این حق به حسی افراد ملت ایران هم داده نشده است

۴ - ضمن مجاز شناختن شرکت که باتوافق دولت کلبه وسایل ارتباطی اعم از راه آهن و حمل و نقل زمینی و هوایی و دستگاه ارتباطی و تلفنی و تلگرافی و بیسیم خود و هم چنین بنا در را ساخته و تهیه نماید پیش بینی می شود که اگر دولت ایران برای لزوم دفاع ملی از وسائل شرکت مجبور باشناده شود بایستی خساراتی که از این راه بشرکت وارد آمده جبران نماید نه اینکه حق شرکت را از این باب بپردازد

با توجه باین که در ۱۹۱۵ قطع اوله نفت در یکی دو نقطه آن هم بتعریک اجانب که ارزش تریمر آن از چند هزار لیره تجاوز نمی کرده است شرکت بیش از ۴۰۰ هزار لیره بعنوان خسارت بحساب ایران گذارده است توجه می فرمائید که اکنون که استخراج نفت شرکت در حدود شصت برابر میزان استخراج آن زمان می باشد معنی جبران خسارت وارده چه خواهد بود خلاصه دولت ایران با این ترتیب می تواند از هستی ساقط گردد و دچار زیان هنگفت شود

۵ - در ماده ۶ بشرکت اجازه داده میشود که بدون لزوم تحصیل جواز مخصوص آنچه را که برای مصرف اشخاص و مستخدمین خود لازم دارد بخرده و فقط حقوق گمرکی و مالیات های معموله

حین ورود را بپردازد علاوه بدون جواز مخصوص ادوات لوازم طبی و ادویه لازم را با معافیت کامل از حقوق و عوارض و مالیات دولتی ویا محلی وارد نماید

باز هم بدون لزوم هیچ گونه جواز مخصوص و بدون پرداخت هیچ نوع حقوق گمرکی و هر نوع مالیات و عوارض دولتی و محلی آن چرا که منحصراً برای عملیات خود در این ایران لازم دارد وارد نماید صادرات نفتی هم از پرداخت حقوق گمرکی و هر نوع مالیات و عوارض بدولت و ادارت محلی معاف خواهد بود

با این ترتیب و طبق بیلان گمرکی مشامه می شود که شرکت حتی مواد پوشاکی و خوراک کارمندان و کارگران خود را که فقط برای باره ای از آن ها گمرک و عوارض حین ورود می پردازد یعنی از مالیات ها و عوارض محلی هم خود را معاف نموده است کلبه مایحتاج فنی و طبی و صادرات خود را مجاناً وارد و خارج نموده و هیچ گونه عوارض بدولت ایران نپردازد

این معافیت از عوارض و حقوق گمرکی و این تسهیلات فوق الامده و عدم لزوم جواز مخصوص باعث شده است که شرکت قسمت قابل ملاحظه ای از مخارج و خرید های خود حتی مواد غذایی و کشاورزی را از خارج خریداری نموده و با این ترتیب باعث شود که هر نوع صنعت و محصول محلی که بتواند مصرف کارمندان و کارگران شرکت را تشکیل دهد عملاً در ناحیه نفت خیز محکوم بانهدام بوده و این خود یکی از علل بیچارگی و از بین رفتن تمام نواحی جنوب ایرانست زیرا در حقیقت يك دسته مصرف کنندنده ۳۵۰ هزار نفری که مهمترین قدرت مصرف نواحی جنوب ایران را تشکیل می دهند عملاً خرید قابل ملاحظه ای از تأسیسات غیر از تأسیسات شرکت بعمل نمی آورند و بنا بر این هر نوع تجارت و کار آزاد عملاً در این نواحی محکوم بانهدام گردیده و وضعیت خراب فعلی جنوب نتیجه مستقیم این ماده می باشد

۶ - طبق ماده ۷ مستخدمین شرکت از حمایت قانونی دولت بهره مند و دولت مکلف می شود که هر نوع تسهیلات ممکنه را برای عملیات کمپانی بدولت دارد و ضمن ماده ۸ قید می شود که شرکت مازم نخواهد بود که هیچ قسمتی از وجود خود و مخصوصاً عواید حاصله از فروش صادرات خود را به پول ایرانی تبدیل نماید و حال آن که تمام تجار و صنعتگران ایرانی که از منابع کم ارزش و پر زنج کشور با هزاران خون دین بهره برداری می کنند مجبورند مقدار قابل ملاحظه و گاهی صد درصد از حاصله از عملیات خود را بطرح رسمی تحویل مقامات مالی دولتی نمایند و بعلاوه در کشور های صاحب نفت و مشرقی جهان امروز هم عمده شرکت های استخراج موظف به تبدیل قسمت بسیار زیادی از از حاصله از فروش نفت به پول محلی ویا محلی بوده و با این ترتیب بر خلاف عملی که شرکت نفت تا اکنون نموده است عملاً مجبورند تا تمام خدماتشان مایحتاج صنعتی و کشاورزی و پوشاکی کارمندان و کارگران خود

را از مؤسسات ملی و شخصی داخلی خریداری نموده و باین ترتیب کمک بسیار بزرگی با اقتصادیات کشور از نقطه نظر صنعتی و کشاورزی بشود.

۷- ماده ۱۰ و ۱۱ حق الامتیاز و مالیات پرداختی بکشور ایران را معین و حدود مشارکت کشور ایران در منافع را مشخص می نماید طبق دو ماده بالا شرکت نفت برای هر تن صادر شده و یا فروش رفته در ایران، در پانزده ساله اول از ۱۹۳۳ حد اکثر چهار شلینگ و نه پنس و حد اقل چهار شلینگ و شش پنس تضمین شده به طلا بکشور ایران حق الامتیاز و مالیات پیراورد.

منظور از تضمین بطلا در موقع عقد قرار داد این بوده است که چون هنوز طلا در دنیا مبنای قیمت ها بوده است، در صورتی که لیره کاغذی تنزل پیدا کند کشور ایران همواره برای هر تن نفت وزن معینی طلای خالص بعنوان حق الامتیاز و مالیات دریافت نموده باشد و این تضمین بطلا در سالهای اول قرار داد با حق الامتیاز کشور عراق که چهار شلینگ طلا بوده است، بملک فقدان قیمت رسمی برای طلا، برابری می نموده است ولی بعضی این که فروش آزاد طلا قذف می شود و دولت انگلستان برای طلا نرخ رسمی تعیین می نماید شرکت نفت از آن استفاده نموده و حق کمتری که بر اساس نرخ رسمی دولت انگلستان محاسبه گردیده است بکشور ایران پرداخت می نماید و تاکنون کلیه اعتراضات دولت ایران در این زمینه بی نتیجه مانده سهل است شرکت نفت دلیل این که دولت انگلستان و دولت ایران هر دو عضو صندوق بین المللی پول شده اند اعتراض دولت ایران نسبت بضرر حاصله از طرز تفسیر شرکت را وارد ندانسته و همچنان بطرز عمل خود ادامه داده سهل است ضمن قرارداد الحاقی در سه مورد که پرداخت مبالغی را به لیره کاغذی تعهد مینماید، بنحو شیطنت آمیزی قسمت ۵ ماده ۱۰ قرارداد ۱۹۳۳ مربوط بتضمین طلا را بفتح خود تفسیر می نماید.

آقایانی که در کمیسیون نفت تشریف دارند مسبقاً که بنده این موضوع را بیکروز مطرح کردم و ضمن بحث در مواد الحاقی بعرض مجلس رساندم که چرا ما که عضو بانک بین المللی پول شده ایم این کلاه سرما رفته است. این مسعود که عضو بانک بین المللی پول نیست حق الامتیاز خودش را بطلا می گیرد و این طلا البته یک نرخ آزادی دارد و یک نرخ رسمی نرخ رسمی همانست که در بانک بین المللی پول معین شده و نرخ آزاد همانست که عملاً معامله می شود یعنی هراونس طلا اگر بعوض ۲۴۰ شلینگ که در بانک بین المللی قیمت دارد در بازار آزاد ۳۰۰ شلینگ خرید و فروش می شود یکی از بدبختیهای ملت اینست که عضو بانک بین المللی است و شاید همین منظور ۳۰۹ یا ۳۰۰ ملون دلار پول ملت ایران را برده اند و در آنجا گذاشته اند که حق ایران برای همیشه تضییع بشود، قیمت رسمی صندوق بین المللی برای ما حساب کنند در صورتی که اگر ما عضو صندوق بین المللی پول نبودیم و می خواستیم طلای حاصله از بابت حق الامتیاز را در بازار آزاد یا بخر یا بکار آزاد بفروش برسانیم هایدات کنونی مسلماً ببلع معتابهی

افزایش می یافت و اکنون چون عضو آن صندوق بین المللی پول هستیم این کلاه را سرما گذاشته اند که با حساب ازی حق ما از بین برده باشند.

علاوه بر منافع تضمین شده بطلا که عبارت از حق الامتیاز و مالیات می باشد شرکت نفت تعهد می نماید ۲۰ درصد از ذخایر خود و ۲۰ درصد آنچه که اضافه بر ۶۸۱۲۰۰ لیره بین سهامدان خود تقسیم می نماید بدولت ایران پیراورد منتها قسمت ۲۰ درصد اضافه سود سهام را سال بسال پرداخت کند ولی ۲۰ درصد ذخایر را در انتهای قرارداد پرداخت نماید. علاوه قید می شود که ۲۰ درصد دولت ایران از ذخایر و یا اضافه سود سهام مشمول ماده مربوط بتضمین طلا نخواهد بود ولی این قید که برای پرداخت ۲۰ درصد اضافه سود سهام که از محل منافع و در انتهای هر سال پرداخت خواهد شد منطقی است برای آن چه مربوط به ۲۰ درصد ذخایر است و در انتهای قرارداد بایستی پرداخت گردد (شصت سال پس از امضای قرار ۱۹۳۳) هیچ وجه منطقی نمی باشد زیرا مثلاً اگر فرض کنیم شرکت در سال ۱۹۳۳ که قیمت هر اونس تروی طلا ۱۲۰ شلینگ کاغذی بوده است ۱۰ میلیون لیره (قبل از کسر مالیاتها) بدخیره برده است و سال ۱۹۵۰ سال خانه امتیاز باشد شرکت نفت که در ۱۹۳۳ دو میلیون لیره کاغذی، که با هر ۶ لیره آن یک اونس تری طلای توانست خریداری کند اگر قرار باشد در ۱۹۵۰ نیز همان دو میلیون لیره را دریافت کند نظر باینکه در ۱۹۵۰ با هر دو اونس لیره میتوان یک اونس تری طلا خریداری نمود بابت طلب دولت ایران که از سال ۱۹۳۳ تا ۱۹۵۰ در نزد شرکت مانده و هیچ گونه منافعی هم از آن بابت بشکستور ایران پرداخت نشده است در سال ۱۹۵۰ وجهی دریافت میکند که قدرت خرید آن نسبت بطلا حداقل نصف شده و بنا بر این طلب کشور ایران نصف ارزش روزی را که این حق باو تعلق گرفته است خواهد داشت.

البته زبان این موضوع فوق العاده روشن است و بایستی متوجه بود که بطور مسلم لیره مثل هر پول کاغذی دیگر قوس نزولی خود را طی خواهد نمود و چه بسا که در انتهای امتیاز یعنی ۴۳ سال دیگر لیره بکلی ارزش خود را از دست داده باشد بنوعی که طلب دولت ایران از شرکت عملاً و کلاً سوخت گردد.

از هم اکنون می توان گفت که بطور مسلم در سال ۱۹۹۳ یعنی انتهای امتیاز ارزش لیره انگلیسی افلاچهار مرتبه کمتر خواهد گردید.

و در نتیجه حق مادر ذخایر بجای آنکه افزایش یابد یا آنکه افلا با ارزش واقعی خود باقی بماند بکلی ارزش خود را از دست داده و بر هیچ ارزشی پیراورد نخواهد گردید.

در ضمن همین دو ماده ۱۰ و آن هم بعنوان اولویت برای حق دریافتی ایران بابت مالیات و حق الامتیاز حد اقل هائی بیش بینی شده است ولی نظر باین که مرتباً استخراج نفت ایران همان طوریکه در موقع عقد قرار داد پیش بینی می شده است، لایق قطع و افزایش بوده این تعهد حداقل که بر اساس سالهای بسیار بدی مثل سال ۱۹۳۱ و ۱۹۳۲ شده است هیچ گاه شرکت را مجبور نکرده است که چیزی از جیب

خود بدولت ایران پرداختی باشد.

بایستی متوجه بود که حداقل چهار میلیون لیره تهیدی شرکت نفت ضمن قرارداد الحاقی هم از همین قبیل می باشد و این موضوع که بعنوان اولوی تلقی شده است در حقیقت عملاً هیچوقت بضرر شرکت و بفتح ایران عمل نخواهد نمود مخصوصاً این که قید شده است اگر بعلی که جلوگیری آن از قدرت شرکت نفت خارج باشد بهره بر داری در چند ماهی از هر دوره مالی متوقف گردد شرکت نفت بهمان نسبت تعهد حداقلش تقلیل خواهد یافت.

۸- ضمن ماده ۱۲ شرکت تعهد می نماید تا: (جمع وسایل معمول و مناسب را برای تأمین صرفه جوئی و استفاده کامل از عملیات خود و برای حفظ مخازن تحت الارضی نفت و برای استفاده از امتیاز خود بطریقی مطابق آخرین ترقیات علمی وقت باشد بکار خواهد برد) ولی با وجود این تعهد اکنون ۱۷ سال می گذرد و شرکت در حدود ۲۲۰ میلیون تن نفت استخراج نموده که با آن ۲۰ میلیون تن گاز از معادن نفتی ایران خارج گردیده و تمام آن سوخته شده است بدون این که کمترین استفاده ای بشود، و حال آنکه افلا جاداشت که شرکت نفت در همین مدت ۲۷ میلیون تن نفت ما را برای مصارف سوختی خود بکار برده است از این گازها برای همین مصارف سوختی استفاده می نمود و باین ترتیب تاکنون با ۲۷ میلیون تن از منافع ما کمتر استخراج شده بود و با در صورت استخراج چهل میلیون دلار بابت حق الامتیاز و مالیات این مقدار نفت بیشتر عاید ایران گردیده بود.

اینجا برای اینکه آقایان توجه کنند که شرکت نفت با ما چه جور رفتار کرده این تاریخچه قرار دادهای نفت عراق است در عراق عرب شش شرکت مشغول بهره برداریست یکی شرکت نفت عراقی و یکی شرکت نفت خانقین یکی شرکت نفت بصره یکی هم شرکت نفت بریتیش ایل کمیانی و شرکت های دیگر است در عراق عرب که حق الامتیاز از مقدار استخراج شده می گیرند که هر مقدار استخراج کردند از همان مقدار حق الامتیاز می گیرند مثلاً در ایران ماهی در حدود ۲۵ میلیون تن نفت استخراج می شود که قسمتی در تصفیه خانه سوخته می شود و قسمتی هم بصورت گاز در هوا سوخته می شود بدون این که از آن استفاده کنند که از این بابت شرکت نفت چیزی بمانی دهد در صورتی که در هیچ کجای دنیا همچو مامله ای نمی کنند بنده این تاریخچه مختصر شرکت نفت عراق را که بعرض رساندم ملاحظه خواهید فرمود که کشور عراق چقدر بیشتر از کشور ایران باجه شرایط بیشتری امتیاز داده است و چقدر شرکت حکم میکند که بدین چون و چرا بچنین دستگامهای ملی کمک نمایند.

پس چگونه ممکن است از صد میلیون دلار حق بشمارت سالها ما بونها لیره استفاده برده و در سالهای اخیر میزان این استفاده بسالیانه بود میلیون لیره بالغ شده است و چون در یک عمل تجاری جمع کثیره عملیات بایستی استفاده داشته باشد و بفرض این که شرکت در اثر بهره بهره بر داری از گازها سالانه چند صد هزار لیره از دست می داد، باز هم چون مجموع عملیات

در همان حدود استفاده برای شرکت باقی می گذارد و شرکت متضرر نمی گردد بلکه فقط مقدار ناچیزی از منافع خود را از دست می دهد عمل استفاده از گازها یک عمل غیر تجاری نبوده سهل است با استفاده اینکه از صرفه جوئی ۲۰ میلیون تن نفت استخراجی و سوخته شده توسط شرکت می گردید یا عاید بیشتری عاید شرکت گردیده و با افلا ۲۰ میلیون تن یعنی ده درصد کمتر از منافع کشور ما بهره برداری شده و در مقابل چند صد هزار لیره مخارج اضافی شرکت دهها میلیون لیره بفتح ایران صرفه جوئی می گردید. بنا بر این شرکت با کمال بی انصافی و وفاقت و برای استفاده چند صد هزار لیره بیشتر میلیونها لیره ثروت کشور بیچاره و فقیر ما را طعمه آتش می نماید و باین عمل بقر منافع تحت الارضی ما کمک زیان بخشی میکند.

شرکت نفت در مقابل این طرز استفاده خود از بند الف ماده ۱۲ قرارداد ۱۹۳۳ طبق بند بهمان ماده حق بهره برداری و استفاده از مواد معدنی و بیشتر جنگل های موجود در حوزه امتیاز خود را بدست آورده است.

آقایان آیا همین یک ماده بشما نشان نمی دهد که قرار داد ۱۹۳۳ قرارداد گریک و میش بود و بنا بر این هیچ ارزش قضائی ندارد؟

آیا وجدان شما ایندگان که با هم دفاع از منافع ملت ایران در قلب کشور جمع شدهاید بشما اجازه می دهد که با قرار دادهائی که باین ترتیب تنظیم و بترتیب های زیان بخش دیگری که بحث کرده و میکنیم عملی شده است موافقت نمائید؟

آیا توجه فرموده اید که همین حق با ما مال شده ما از مصرف مواد نفتی بجای گاز، که دهها میلیون لیره خسارت بمنابع ایران وارد آورده و از بابت آن یک شاهی هم حق بدولت ایران پرداخت نشده است، حق الامتیاز و مالیات تنهای آن بیش از ده میلیون لیره، و یا معادل یکصد ریال ضرر برای هر فرد از ۱۵ میلیون ایرانی میباشد.

شمارا بشرافتانتان خود را بکلیت بجای ملت ایران بگذارید و به بنیید که اگر بخواهید صد ریال، یعنی معادل سهم هر فرد ایرانی از حق الامتیاز و مالیات ۲۰ میلیون تن گازیکه بهتر رفته است، کلاه بر شما بگذارند حاضرید بدون چون و چرا تسلیم بشوید؟ اگر یکی از احزاب و ضلوعیست برای روشن نمودن ذهن شما در موضوع نفت چند جلد کتاب و چندین شماره روزنامه بفرستد و بهای اسمی تمام آنها که ارزش معنوی بسیار زیادی دارد حد اکثر یکصد ریال باشد و چون با وجود آنکه شما چنین تقاضائی نکرده اید آنها مصرأ پرداخت آن وجه را از شما خواهند شوند چقدر برای شما دشوار خواهد بود و حال آنکه عقل و وجدان حکم میکند که بدین چون و چرا بچنین دستگامهای ملی کمک نمایند.

پس چگونه ممکن است از صد میلیون دلار حق بشمارت سالها ما بونها لیره استفاده برده و در سالهای اخیر میزان این استفاده بسالیانه بود میلیون لیره بالغ شده است و چون در یک عمل تجاری جمع کثیره عملیات بایستی استفاده داشته باشد و بفرض این که شرکت در اثر بهره بهره بر داری از گازها سالانه چند صد هزار لیره از دست می داد، باز هم چون مجموع عملیات

فرزندان دلبندتان اگر بیشتر کوه قاف هم پناه ببرند، در آتش خشم ملت ستمدیده ایران، که امروز شما نمایندگان آن بشمار میروید، خواهند سوخت. بهر حال از موضوع بحث خارج شدیم و ضمن یک موضوع بسیار کوچکی که حاکی از طرز رفتار شرکت با منابع ما بود خواستیم بشما بنمایانم که صرف نظر از آن چقدر دشوار است تا چه رسد بارقام واقعی حقوق ما که شاید بصدها برابر آن بالغ میگردد.

۹- در ماده ۱۳ شرکت تعهد مینماید که سواهای صحیح از تمام طرحها و نقشهها و رسمها و سایر مدارک و اسناد مربوط بوضعیت سطح الارضی طبقات الارضی و حفرچاههای مربوطه بجزوه امتیازیه که موجود دارد طبق تقاضا بوزارت دارائی بدهد و البته این عمل در تمام مدت امتیاز ادامه داشت و فقط اسناد و مدارک مذکور را دولت ایران محرمانه تلقی خواهد نمود طبق این ماده فقط مدارک زمین شناسی و اسناد فنی حکم محرمانه خواهد داشت ولی شرکت مثلاً خلاصه تعداد کارگران را و کارمندان را هم که بطور ناقص و غیر قابل استفاده ای برای وزارت دارائی و اداره امتیازات نالایق ما ارسال میدارند روی آن عبارت محرمانه را مینویسد و تصدیان اداری ما هم با اسناد باینکه مدارک محرمانه است از دادن هر گز اطلاعی باشخص ذی علاقه و مطالعه کنندگان موضوع نفت خودداری مینمایند قبل از طرح قرارداد الحاقی در مجلس با نژدهم افرادی که همه میشناسید بکار مطالعه نفت همت گماشته بودند برای کسب یاره ای اطلاعات و از جمله تعداد و وضعیت صحی مسکنی و حقوق کارمندان و کارگران ایرانی و خارجی شرکت با اداره امتیازات و در آمد معادن که در آن موقع تحت نظر جناب آقای پیرنیا مدیر کل وقت و معاون فعلی وزارت دارائی بود مراجعه میکنند ولی ایشان دادن اطلاعات را منوط با اجازه وزیر دارائی آقای گلشائیان مینمایند و بنا بر این نامه ای مبنی بر تقاضای دادن آن اطلاعات نوشته میشود و بشخص ایشان تسلیم میگردد که بوزیر دارائی ارائه و کسب اجازه نمایند.

پس از مدتی که مجدداً مراجعه میشود نه اطلاعات درخواستی را در اختیار آنان میکنند و نه با وجود اسرار تقاضا کنند بنامه با جواب منفی میدهند.

پس از این جریان حزب ایران نامه ای بانمره و شماره بشما که تحت نوشته و اطلاعات مربوط بوزیر سنبل و کارگران از آنها استفسار میکند.

شرکت نفت در جواب نامه بالا مقداری از نشریه های شرکت مربوط بکار اداری و ورزشی و چند گروکی تبلیغاتی را برای حزب ایران ارسال داشته و مینویسد که کیه اطلاعات مربوط به پرسنل و کارگران شرکت بوزارت دارائی ارسال شده و برای دریافت آن با آن اداره مراجعه نمایند.

حزب ایران رونوشت نامه شرکت نفت را برای وزارت دارائی بپیوست درخواست رسمی ارسال مینماید و پس از آن وزارت دارائی یک ایست تعداد کارگران و کارمندان ایرانی و خارجی شرکت نفت را آنها بطور غیر رسمی و بدون هیچگونه اطلاعی مربوط بطبقه بندی و میزان مزد و سایر مشخصات بامور مطالعه جواب حزب ایران میدهد.

خوشبختانه اینجا دیروز یک پرونده ای دیدم که حقیقتاً

احساسات بعضی از آقایان نمایندگان عضو کمیسیون نفت را متأثر کرد این نامه است که وزارت دارائی بکمیسیون نفت نوشته و چگونگی وضع کار مندانش در اینجا تشریح میکند که بطور قطع وقتی که این نامه در کمیسیون نفت خوانده شد غالب نمایندگان در کمیسیون نفت متأثر شدند و احساسات همه را تحریک کرد (مهدی ارباب - در زمان وزارت کیست؟) این قبل از تصویب قانون مهر ماه ۱۳۲۶ و در سال ۱۳۲۵ این نامه نه تاریخ دارد و نه نمره دارد و نه معلوم است که در چه تاریخی نوشته شده و نی آنچه که کفیل دارائی جواب داد این طور تصریح کرد: (وضع عمومی رسیدگی و در مراکز عملیات شرکت در این قسمت باید چهار موضوع مورد توجه قرار گیرد الف - خانه کارگران و کارمندان ب - تاسیسات شهری از قبیل آب و برق و کشتارگاه و مجاری فاضل آب ج - بهداشت د - وسائل تعلیم و تربیت کافی برای اطفال کارگران و کارمندان شرکت نفت و ضمن تهیه منزل مهمترین مشکل زندگی در مراکز عملیات شرکت است زیرا در آبادان ۴۱۲۳۰ کارگر فنی فقط ۴۴۸۹ نفر آنها در خانه های شرکت منزل دارند یعنی تقریباً ۴۷ درصد در حوزهای استخراج از ۱۱۹۱۵ نفر فقط ۴۷۲۱ نفر در خانه های شرکت سکنی نموده اند از این عده هم ۲۸ هزار نفر کارگر عادی و کارگر قراردادی محسوب نشده است و با وضع فعلی یک کارگر فنی درجه سوم برای اینکه بتواند در یک خانه شرکت منزل کند بایستی بیش از سی سال در شرکت سابقه خدمت داشته باشد) توجه باین نکته فرمایید بایستی سابقه خدمت در شرکت داشته باشد تا با یک اطاق بد هند منزل کند کسانیکه در خانه شرکت منزل دارند تقریباً عموماً از نوع استاد کار و عالی درجه میباشد بدین ترتیب اگر فرض کنیم که تعداد کارمندان و کارگران این شرکت از میزان فعلی تجاوز ننماید و شرکت بخواهد در عرض پنج سال برای عموم خانه تهیه کند افلا بایستی سالی ۶ هزار خانه ساختمان نماید صرف نظر از این که فعلاً در اکثر منازل کارگری بیشتر از ظرفیت جمعیت وجود دارد و بقیه کارگران فنی و دائمی این شرکت در بیفوله های زندگانی میکنند و فاقد حداقل بهداشت میباشد و برای اجازه یک اطاق در این بیفوله های کیف بایستی قسمت مهمی از مزد روزانه خود پرداخت کنند.

این البته قسمت های مختلفی است که تمام تغذیات شرکت را گفته و دیروز وقتیکه در کمیسیون نفت خوانده شد یک دسته از آقایان واقفاً احساساتشان برانگیخته شد و تحریک شدند که این چه فجایعی است و چقدر ما باید تحمل این فجایع را بکنیم تا کی باید تحمل کنیم؟

این است وضع دستگامیکه حفظ حقوق روزانه کشور از بزرگترین منبع زیر زمینی مملکت بدست او سیرده شده است و با اصطلاح کاتولیک ترازا پاب شده و بصرف نوشته شرکت که محرمانه است و بدون دقت در مفاد ماده بالا کلیه اطلاعات مربوط بنفت را که حقاً بایستی بوسیله نشریه های ماهیانه در اختیار تمام مردم ایران گذارده شود محرمانه تلقی نموده و مردم این کشور را نسبت بزرگترین منبع فیض الهی خود در جهل مرکب باقی میگذازد.

امید است که از این بیعدولت غیر از این باشد و

مردم از جزئیات امر مطلع گردید مو از جریان وقایع با انتشار نشریه‌های منظم استحضار یابند

«اتفاق روی این پرونده هم نوشته شده مجرمانه (مهدی ارباب - این دولت که این اقدامات را نکرده باید این دولت را تقویت کند که استیفای حقوق ملت ایران را بکند نه استیضاحش بکند)

آقای ارباب نمرة ۲۰ است (مهدی ارباب - ۲۲) آن وقت ارزش خودتان را از دست می دهید .

نایب رئیس - آقای ارباب ساکت باشید صحبت بکنند.

مجلس رسمیتش را و درست بودن آنرا تصدیق بگیریید بیلان شرکت نفت خودش نوشته است که ماحساب سود خود ما را نمیدیم بعد آقای گلشائیان رفته بودند در وزارت دارائی و باعضای اداره امتیازات فشار آورده بودند که این بیلان شرکت نفت را کی بسکی داده است ملاحظه فرمائید که بیلان شرکت نفت هم در وزارت دارائی بطور مجرمانه بایگانی میشود و حتی این تغلفات که در بیلان دیده میشود اینها را میخواهند از نظر ملت ایران مکتوم باشد و ندانند که این بیلان ها چه کلاه بزرگی بسمت ایران میگذازد.

از مزایب و مضار معنوی آن ، تا آخر ۱۹۵۰ بالغ بر ۴۹۰۰۰۰۰۰۰ ریال می گردد و این مبلغ در حدود پنجاه میلیون لیره یعنی بیش از پنجاه درصد کل عوایدی است که در همین مدت بابت حق امتیاز و مالیات و ۲۰ درصد اضافه سود سهام و غیره عاید ایران خواهد گردید و بنابراین انصراف شرکت از این ماده زیان بزرگی برای ایران بوده است

مطالب بالا شان می دهد که بچه دلیل حتی ضمن قرارداد الحاقی ، و باوجود اینکه مذاکرات مربوط بماده ۱۶ از زمان کابینه آقای حکیم الملک شروع شده بوده است اختلاف مربوط باین ماده همچنان لاینحل مانده و طبق اظهار گلشائیان در مجلس پانزدهم نیز که قرار بوده است در صورتیکه پس از یکماه پس از طرح قرارداد الحاقی که امید تصویب آن برفته است راجع بماده ۱۶ موافقتی حاصل نشود موضوع بحکمت مراجعه گردد ، و چنانچه همه می دانند تا کنون بحکمت مراجعه نشده و در صورتیکه وزیر دارائی وقت گلشائیان فضولتاً از طرف ملت ایران ماده ۱۶ را طبق آمال شرکت پذیرفته باشد و نامه ای هم رد و بدل شده باشد ، شرکت بایستی آگاه باشد که پیچوجه ارزش قضائی ندارد مخصوصاً اینکه اظهارات گلشائیان در پیشگاه مجلس شورای ملی هم ناقص داشته است

مکی - ۱۰ - در ماده ۱۴ صراحت دارد که دولت میتواند در عملیات فنی شرکت هر موقعی که بخواهد کنترل لازم بنماید و شرکت موظف است کلیه ادوات و وسایل لازم برای اجرای این ماموریت را در اختیار مامورین دولت بگذارد.

بایستی در اینجا متذکر گردم که تعیین صریح حق کنترل فنی چنانچه شرکت بخواهد از آن استفاده نماید نمیتواند دلیل مجرمیت ایران از کنترل محاسبات شرکت شود زیرا دولت ایران طبق ماده ۱۰ در منافع شرکت ۲۰ درصد شریک است و علاوه بر شرکت متعهد است که حد اکثر منتج بودن و حفظ حقوق دولت ایران را مراعات کند و البته برای اطمینان از این که شرکت طبق این تعهدات خود رفتار کرده یا نه بایست طبق قوانین و مقررات مشارکت و مقررات متداوله در حقوق طرفین معامله ، بتواند همواره کنترلهای مالی لازم را بنماید.

۱۱ - ضمن ماده ۱۵ کسب اطلاعاتی در حدود حق صاحبان سهام برای نماینده دولت ایران شناخته شده است و بنظر نمیرسد که صاحبان سهام حق رسیدگی بحسابهای شرکتیکه سرمایه خود را در آن بکار انداخته اند نداشته باشند و بنابراین بر اساس این ماده حتی اگر تحدیدی رویه ای ضمن اساس نامه شرکت برای صاحبان سهام پیش بینی شده باشد دولت ایران حق رسیدگی بحسابها را طبق صریح قرارداد خواهد داشت

وظیفه دیگر نماینده ایران حضور در جلسات صاحبان سهام شرکت نفت و حتی تقاضای تشکیل جلسات مخصوص هیئت مدیره میباشد بنظر یکی از کارشناسان حسابداریکه مطالبی ضمن شماره ۵ روزنامه جبهه آزادی ارگان مرکزی حزب ایران انتشار داده جای تعجب است که چگونه نماینده ایران در جلسات مجمع عمومی صاحبان سهام که بیلان ضمن آن مطرح بوده است حضور بهم رسانیده و با وجود تعلق رئیس شرکت که سندیت دارد ، نسبت بر رفتار غلط شرکت از نقطه نظر تامین منافع ایران اعتراضی نکرده است .

ما آرزوی روزی را می کشیم که شرکت نفت بیداری و هشیاری ملت ایران را مورد نظر و توجه قرار داده موضوع تامین و استیفای حقوق ملت ایران بنحو شرافتمندانه ای فیصله یابد و آنوقت است که ملت ایران بیاری خداوند بحساب خیانتکاران خود در این زمینه رسیدگی نموده و آنها را بیاداش اجنبی پرستی و خیانتکاری ایشان برساند .

در صورتیکه شرکت نفت هم سخت سری نماید بایستی اطمینان داشته باشد که ملت ایران در آتیه نزدیک به نیروی حق و عدالت و اتفاق و اتحاد این نفوذ و ظلم و بیاداشگری آن شرکت اجنبی را که باتکاه یک دولت خارجی باسخت سری اعمال می کنند درهم شکسته این ریشه و سرچشمه فساد را که مثل سرطان عامل تمام بدبختیهای اوست خواهد کند .

شرکت نفت حتی در مورد قرارداد داد دادرسی که این حق بطور روشن ذکر شده است از اعمال این حق دولت بطور آزاد جلوگیری نموده و اگر در ۱۹۲۰ بالاخره حاضر شده است معاصین انگبسی بحسابهای شرکت رسیدگی نماید و آنها هم سوء عمل شرکت بضرر ایران را تایید نمایند ، در دوره قرارداد ۱۹۳۳ تا حال ، شرکت هیچگاه اجازه اعمال این حق منطقی و قطعی را نداده و خود این مطلب یکی از موارد اختلاف دولت ایران و شرکت نفت را تشکیل میداده است

اینست طرز انجام وظیفه نماینده کشور شاهنشاهی در شرکت فخریه نفت که البته باعث سر بلندی آنان و ملت ایران نیست .

۱۲ - موضوع ماده ۱۶ که یکی از مواد است که در صورت اجرای آن با حسن نیت امر و وضعیت کشور بصورت دیگری بود منافع مهمی عاید کشور ایران می گردید .

چون تعداد کارمندان خارجی شرکت در ۱۹۳۳ کمتر از دوهزار نفر نبوده و در صورتیکه بنحوشایسته اقدام می شد در ۱۹۵۰ تعداد این عده ممکن بود بمعدودی تقبیل داده شده و حد اکثر مثلاً بانصد نفر بوده باشند بنا بر این در صورتیکه کارمندان خارجی شرکت نفت در این ۱۸ ساله همان دوهزار نفر باقی می ماند ، و افزایشی که متضاد با مقادیر قرار داد است پیش آمد نمی نمود ، بطور متوسط شرکت نفت ۱۲۵۰ نفر کارمندان خارجی اضافی در این ۱۸ ساله می داشت و حال آنکه تعداد آنها را رفته رفته بجای تقبیل افزایش داده و بچهار هزار و کسری رسانیده است بنابر این از این راه بطور متوسط یک هزار کارمند خارجی اضافی در استخدام خود وارد کرده و بنابر این رویهم رفته شرکت در مدت ۱۸ ساله اخیر و بطور متوسط سالانه ۲۲۵۰ نفر کارمند خارجی پیش از حدیکه بمقدار ماده ۱۶ سازگار باشد داشته است و اگر بطور متوسط حد اقل حقوق ماهانه هر یک از آنها را ۱۰۰۰۰ ریال فرض نمایم (این میزان از نصف واهمی هم کمتر است) ضرر مالی که از این راه باقتصادیات کشور ایران وارد آمده است صرف نظر

بامضالعائیکه توسط مصلحتین بعمل آمده معلوم و مسلم شده است که شرکت نفت عوایدی که طبق بیلان های خود نشان داده است حداقل در حدود ۳۰ درصد کمتر از میزانها نیست که بایستی نشان میداد و بنابر این سوء استفاده شرکت در این زمینه مجرزو جای هیچگونه شک نیست و البته بهمان نسبتی که منافع کم نشان داده شده باشد سهم دولت ایران هم نقصان خواهد یافت و بنا بر این در مدت قرارداد ۱۹۳۳ از این راه پنج میلیون لیره چهار دلالی حد اقل کلامه سر ایران رفته است

راجع بیلان شرکت در آخر دوره ۱۵ بنده استناد یک ماده ای کردم که عیناً در مذاکرات مجلس هست که شرکت نفت در بیلان عیناً نوشته است که حساب سود بعضی از شرکت های تابعه را ما بصاحبان سهام نمیدیم زیرا این حساب سرسام کننده است و بنده عین آن ماده را قرائت کردم و آقای گلشائیان جمله کردم و گفتم شما که اینقدر دم از بیلان شرکت نفت مینزید میخواهید بیلان شرکت نفت را در این

عمومی آن بیشتر شبیه بحسبهای آلمانی باشد تا یک مریضخانه .

یقیناً یکی از علل تملل و تسامح شرکت کبک که علی رغم تعهدات خود پس از انقضای سه سال و نیم هنوز نخوابه و نتوانسته است حتی تقصیرهای مقدماتی کامل عملیات لوله کشی تهران را بدهد همین سیاست عمومی شرکت نفتی بنظور نگاهداشتن حداقل هزینه های عمومی برای بهداشت و وضعیت کارگران و کارمندان ایرانی خود میباشد ، زیرا در صورت بهبودی وضع صحی پایتخت کشور دولت حق پیدا خواهد کرد که بهبودی کامل وضع کارگران و کارمندان شرکت نفت را که هنوز مثل بدبخت ترین مردم این کشور در بیغوله ها زندگی نموده تقریباً از تمام وسایل صحی امروزی محروم میباشد خواستار شود و البته این موضوع بزعم یازک نشینان لندن ، که آن ها را از قسمت مهمی از لیره های

خود محروم خواهد نمود ، بسی تسلیخ و نا گوار است .

کشور و نزویلا نظر باصول و قوانینی که وزارت کار و سندیکاهای آن کشور خواستار شده اند ، برای هر کارگر در سال بطور متوسط ۲۲۵۰ دلار یعنی بنرخ رسمی ۱۲۶۰۰ ریال خرج می کند و حال آن که بطور متوسط برای هر کارگر و کارمند ایرانی و خارجی شرکت نفت سالانه در حدود ۳۲ هزار ریال یعنی کمتر از یک چهارم خرج می کند و هر کس که اختلاف شرایط زندگانی کارمندان و کارگران خارجی شرکت نفت مصرف شده است و بطور یقین می توان گفت که شرکت نفت برای یک کارگر ایرانی در حدود شش یا هفت بار کمتر از یک کارگر و نزویلائی خرج می کند و البته در این شرایط ، با توجه به بیعلاقگی ما ، حاضر نخواهد بود

لیره های قشنگ خود را برای بهبود وضع کارگران و کارمندان ایرانی در کشور بدبخت ما خرج کند .

نایب رئیس - آقای مکی اجازه فرمائید ساعت منقضی شده است و همین وقت تمام شده است جلسه را ختم کنیم

مکی - مدت نطق من تمام نشده است علاوه بنده از آقای دکتر مصدق دو ساعت وقتشان را گرفته ام

نایب رئیس - آن با مجلس است جلسه را ختم می کنیم جلسه آینده روز سه شنبه ساعت ۹ صبح دستور استیضاح و یکدوازدهم بودجه .

در این موقع یک ساعت و پنج دقیقه بمد نظر مجلس ختم شد .

نایب رئیس مجلس شورای ملی - **دکتر معظمی**

قوانین

وزارت دارائی

شماره ۱۰۱۵۱۱۱۱ ۲۲۹۸۱۷
 فرمان همایونی راجع بقانون اجازه مصرف سیصد و شصت و پنج میلیون ریال اعتبارات ساختمانی و راه سازی پیش بینی شده در بودجه سال ۱۳۲۹ کل کشور و قانون مزبور که در جلسه یکشنبه اول مرداد ماه یک هزار و سیصد و بیست و نه بتصویب مجلس شورای ملی و تأیید مجلس سنا رسیده است زیلا ابلاغ میگردد.

با تأییدات خداوند متعال

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحنه مبارک
 نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم :
 ماده اول - قانون اجازه مصرف سیصد و شصت و پنج میلیون ریال اعتبارات ساختمانی و راه سازی پیش بینی شده در بودجه سال ۱۳۲۹ کل کشور که در جلسه اول مرداد ماه ۱۳۲۹ بتصویب مجلس سنا و شورای ملی رسیده و متمم باین دستخط است بوقع اجرا گذاشته شود.

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند . بتاريخ ۶ آبان ماه ۱۳۲۹
قانون اجازه مصرف سیصد و شصت و پنج میلیون ریال اعتبارات ساختمانی و راه سازی پیش بینی شده در بودجه سال ۱۳۲۹ کل کشور

ماده واحد - برای جلوگیری از گذشتن فصل مساعد راه سازی و اجرای کارهای ساختمانی بودجه ساختمانی و راه سازی بمبانی که در بودجه کل کشور پیش نهاد شده است تصویب و در اختیار وزارتخانه های مربوطه گذارده شود که باریعت تبصره «قانون اجازه استفاده از اعتبارات ساختمانی و راه سازی باقی مانده از سال ۱۳۲۸ در سال ۱۳۲۹» طبق برنامه های تصویب کمیسیون بودجه میسرند بصرف رسانند تبصره ۱ - راه های شوسه که از داخل شهرها عبور میکنند از محل اعتبارات اسفالت اسفالت میشود.

تبصره ۲ - دولت مکلف است از اعتبارات راه سازی سازمان برنامه ساختمان راه های ترانزیتی مربوط بقرار داد ترانزیتی ایران و ترکیه را مقدم بر سایر قسمتها شروع نماید .
 این قانون که مشتمل بر یک ماده و دو تبصره است در جلسه یکشنبه اول مرداد ماه ۱۳۲۹ بتصویب مجلس شورای ملی رسیده .

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت
 اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست - وزیر است .
 نخست وزیر م ۶۶۲۰

شماره ۱۰۱۵۰۱۱۱ ۲۲۹۸۱۷
وزارت دارائی

فرمان همایونی راجع اجرای قانون اجازه

مصرف بودجه سال ۱۳۲۹ وزارت فرهنگ طبق مصوبات شماره ۴ کمیسیون بودجه بانضمام قانون مزبور که در جلسه ۲ شنبه شانزدهم مرداد ماه ۱۳۲۹ بتصویب مجلس شورای ملی و تأیید مجلس سنا رسیده زیلا ابلاغ میگردد .

با تأییدات خداوند متعال

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحنه مبارک
 نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم :
 ماده اول - قانون اجازه مصرف بودجه سال ۱۳۲۹ وزارت فرهنگ که در جلسه ۱۶ مرداد ماه ۳۲۹ بتصویب مجلس سنا و شورای ملی رسیده و متمم باین دستخط است بوقع اجرا گذاشته شود .

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند . بتاريخ ۶ آبان ماه ۱۳۲۹

قانون اجازه مصرف بودجه سال ۱۳۲۹ وزارت فرهنگ طبق مصوبات شماره ۴ کمیسیون بودجه

ماده واحد - وزارت دارائی مجاز است کلیه اعتبارات سال جاری وزارت فرهنگ و دانشکاه را اعم از حقوق و مزایا و هزینه تأسیس و تکمیل مدارس و آموزشگاه های حرفه ای و صنعتی و کشاورزی دانشکاه و دانشکده های شهرستانها و بیمارستانهای وابسته بآن (تهیه کتاب برای محصلین چهار سال اول ابتدائی) و سایر هزینه ها بمیزانی که مورد رسیدگی و موافقت کمیسیون بودجه واقع گردیده طبق صورتحساب وزارت فرهنگ تهیه و تسلیم خواهد نمود از محل درآمد کل کشور تأمین و تأدییه نماید .

تبصره - در تأسیس مدارس جدید مدارس حرفه ای و کشاورزی مقدم بر مدارس معمولی میباشد این قانون که مشتمل بر یک ماده و یک تبصره است در جلسه ۲ شنبه ۱۶ مرداد ماه ۳۲۹ مجلس شورای ملی بتصویب رسید .

تبصره - در تأسیس مدارس جدید مدارس حرفه ای و کشاورزی مقدم بر مدارس معمولی میباشد این قانون که مشتمل بر یک ماده و یک تبصره است در جلسه ۲ شنبه ۱۶ مرداد ماه ۳۲۹ مجلس شورای ملی بتصویب رسید .

شماره ۱۰۱۷۰۱۱۱ ۲۲۹۸۲۰
 وزارت دارائی

فرمان همایونی راجع بقانون مربوط باسخدام پرستاران فارغ التحصیل آموزشگاه پرستاری تهران بانضمام قانون مزبور که در جلسه هفتم آبان ماه یک هزار و سیصد و بیست و نه بتصویب مجلس شورای ملی و سنا رسیده است زیلا ابلاغ میگردد .

با تأییدات خداوند متعال

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحنه مبارک
 نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم :
 ماده اول - قانون مربوط باسخدام پرستاران

فارغ التحصیل آموزشگاه پرستاری تهران که در جلسه هفتم آبان ماه یک هزار و سیصد و بیست و نه بتصویب مجلس سنا و شورای ملی رسیده و متمم باین دستخط است بوقع اجرا گذاشته شود .
 ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند . بتاريخ ۶ آبان ماه ۱۳۲۹

قانون مربوط باسخدام پرستاران

فارغ التحصیل آموزشگاه پرستاری تهران

ماده واحد - پرستاران فارغ التحصیل آموزشگاه پرستاری تهران (یزشگیاران) مشمول ماده واحد مصوب ۲۸۳۲۲۹ نخواهند بود .
 تبصره ۱ - از سال آتی به چهل درصد پرستاران دیپلمه مدرسه پرستاری تهران (یزشگیاران) بقید قرعه در بیمارستانهای شهرستانها استخدام میشوند .
 تبصره ۲ - این قانون برای مدت ۷ سال قوت قانونی خواهد داشت .

این قانون که مشتمل بر ماده واحد و دو تبصره است در جلسه هفتم آبان ماه یک هزار و سیصد و بیست و نه بتصویب مجلس شورای ملی رسیده .

رئیس مجلس شورای ملی
 اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست - وزیر است .
 م ۷۱۱۹ نخست وزیر

سؤالات نمایندگان

بسم الله الرحمن الرحيم

ریاست محترم مجلس شورای ملی
 خواهشمند است سؤال اینجانب را بدولت جناب آقای رزم آرا اعلام فرمائید که در مدت یک هفته قانونی در مجلس شورای ملی حضور بهم رسانیده پاسخ اینجانب را بفرمائید

موضوع سؤال

از آغاز اختلافی که بین دولت شاهنشاهی ایران و کشور همجوار و برادر ما دولت پادشاهی افغانستان راجع برود همیمنند پیش آمده عموم ایرانیان را متوجه این قسمت ساخته که دولت در رفع این اختلاف چه اقداماتی نموده و تا حال چه نتیجه از آن گرفته است و هم چنین عموم مردم با علاقه مخصوصی مایلند بفهمند که پس از استقلال کامل دولت اسلامی پاکستان همجوار و برادر ما که خوش بختانه این موفقت بزرگ را پیدا نموده اند با ملازمه دولت انگلستان از همسایگی کشور شاهنشاهی ایران بدور افتاده راجع برزهای بین دو کشور ایران و پاکستان چه روش و تصمیم قاطعی دولت اتخاذ کرده و نیز همه ایرانیان مایلند بفهمند که آیا بین دولت شاهنشاهی ایران و همسایگان خود از قبیل دولت معظم شوروی و ترکیه و عراق راجع برزها اختلافی دارد یا خیر و در صورت اختلاف در چه قسمت هائی بین طرفین اختلاف حاصل است و برای رفع آن و تثبیت مرز از طرف دولت و همسایگان تا حال چه اقداماتی بعمل آمده است
 سید محمد علی شوشتری

بسم الله الرحمن الرحيم
 ریاست محترم مجلس شورای ملی
 خواهشمند است مقرر فرمائید سؤال اینجانب را وزارت دارائی اعلام که در مدت یک هفته قانونی برای پاسخ آن در مجلس شورای ملی حاضر شده جواب بفرمائید .

سؤال، البته تصدیق میفرمائید که اداره کشور مستلزم هزینه های مختلفی است که پرداخت آن مخارج برعهده اهالی و رها بای آن کشور است باین معنی همانطور که یک خانه و منزل مخارجی را در سال متضمن است که سکنه آن خانه و اشخاصیکه بستگان و عائله آنها در آن سکونت دارند الزاماً بایستی مخارج تعمیر و نگاهداری خانه را عهده دار باشند مملکت هم مخارج آن برعهده اتباع مملکت است چه آنان که در خود کشور متوقف و ساکنند و بعضی مختلفه از تجارت و زراعت و صناعت و غیره اشتغال میورزند چه آنانکه در خارج از کشور جزء اتباع اهالی اصلی کشورند و از طریق تجارت بعنوان صادرات و واردات مشغول و از این راه منافع سرشاری میبرند
 لذا از وزارت دارائی و دولت پرسش میکنم که این طبقه از تجار ساکنین در ممالک مختلفه نحوه پرداخت مالیات بر درآمد آنها بجز بینه کشور بچه کیفیت صورت میگیرد و بچه قسم پرداخت میکنند

سید محمد علی شوشتری
 ۲۹۸۱۹

ریاست محترم مجلس شورای ملی
 مقرر فرمائید جناب آقای وزیر دارائی برای جواب پرسش زیر در مجلس شورای ملی حضور یابند .

از مذاکراتی که در جلسات مختلف مجلس شورای بعمل آمده چنین استنباط میگردد که دولت در نظر دارد در ازای وامی که از بانک بین المللی دریافت میدارد ماشینهای کشاورزی از کارخانجات آمریکا خریداری نماید در صورتیکه ماده ۳۹ قانون معاسیات عمومی مصوبه ۱۳۱۲ مقرر میگردد : «قراردادها و معاملات دولتی اعم از خرید و یا فروش یا اجرت کار و یا اجاره و استجاره و مقاطعه باید پس از مزایده و یا مناقصه صورت پذیرد» بنا بر این و با توجه باینکه موضوع از موارد کالاهای انحصاری نیست که قانون خاصی داشته باشد دولت نمیتواند هیچ گونه خریدی را بدون اعلان مناقصه بعمل آورد از این جهت تقاضا دارد پاسخ سؤال زیر را برای توجه مجلس شورای ملی اعلام فرمائید .

دولت بچه نحو و یا چه قرارداد مبلغ وامیکه از بانک بین المللی دریافت میدارد ماشینهای کشاورزی از کارخانجات آمریکا خریداری مینماید و بچه شکل این خرید را منطبق با مقررات ماده ۳۹ قانون معاسیات عمومی مینماید ؟ در حال از کجا میتوان اطمینان پیدا کرد که اینهای آمریکا بخرش عادلانه ماشینهای مورد نیاز را با خواهند فروخت بخصوص که این نوع کالاها قیمت ثابت بین المللی ندارد ؟

عبدالصاحب صفائی
 جناب آقای رئیس محترم مجلس شورای ملی
 خواهشمندم جناب آقای نخست وزیر که سئوالت وزارت کشور را بفرموده ادره مستند اطلاع داده شود که در مجلس هر چه زودتر حاصل شوند و سؤال قبیل جواب بدهند .

از قرار اطلاع انتصابات انجمن شهرمحللات شروع شده و بدون علت و جهت قانونی مدتی است توقیف شده است خواهشمند است علت توقیف جریان انتصابات انجمن شهر را در محلات توضیح فرمائید .
 کشاورز صدر

ریاست محترم مجلس شورای ملی
 خواهشمندم جناب آقای نخست وزیر اطلاع فرمائید برای پاسخ سؤال زیر طی مدت قانونی در مجلس شورای ملی حضور بهم رسانند ؟ با اینکه طبق قانون مصوب مجلس در دانشکده حقوق باید دوره دکترای حقوق تشکیل باشد و با اینکه پس از چهار سال تهیه مقدمات و وسائل سه سال پیش از این دوره در دانشکده تشکیل و در حدود نهصد نفر با دادن هزار ریال رورودی در این دوره وارد و چندماه مشغول تحصیل بودند و بنا باهلام دانشکده دراز ماجرا جوئی یکمده از دانشجویان موقع امتحان این دوره تعطیل گردید که پس از زاری شورای دانشگاه دایر اصلاح برنامه مجدداً تأسیس شود علت اینکه دانشکده حقوق در طول این سه سال این دوره را در حال تعطیل نگاه داشته چیست ؟

و مسئول خسارات وارده بکشور از لحاظ ارزی که کعبه بسیاری از دانشجویان برای تحصیل دوره کترا بخارجه رفته و با خود برده اند کیست ؟
 ابوالفضل حاذقی نماینده مجلس شورای ملی

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی
 با وجود آنکه جناب آقای وزیر دارائی شب گذشته در روزنامه اطلاعات راجع به معامله تیناکری اصفهان توضیحاتی داده اند متنی است لفظاً با ایشان اطلاع دهید که برای روشن شدن اذهان عمومی در مجلس حاضر شده و توضیحات کافی بیان فرمائید .
 راجی ۲۹۸۱۶

اخبار مجلس

ساعت ده صبح دیروز (چهارشنبه ۱۷ آبان ۲۹) کمیسیون نفت ریاست جناب آقای دکتر مصدق با حضور آقای فروهر وزیر دارائی و آقای دکتر پیرنیا معاون وزارت دارائی و آقای فرمانفرمایان رئیس اداره امتیازات تشکیل و قرارداد العاقی کس و کشاورز مطرح ماده ۵ آن مورد رسیدگی قرار گرفت که تا ساعت ۱۲ ادامه یافت و بوقت در قرارداد به بعد موکول گردید .

ساعت ۵ بعد از ظهر دیروز (چهارشنبه ۱۷ - ۸ - ۲۹) کمیسیون بودجه ریاست آقای دکتر طاهری با حضور آقای شماعی معاون وزارت دارائی تشکیل و پس از مذاکراتی در اطراف حق نظارت ساختمانهای وزارت فرهنگ لایحه متمم بودجه مطرح شد و چند ماده آن مورد رسیدگی قرار گرفت و قرار شد در جلسه آینده وزراء مسئول در مراد امی از متمم بودجه در کمیسیون دعوت شوند تا با نظر وزیر مربوطه رسیدگی به لایحه متمم بودجه ادامه یابد ساعت ۷ و نیم جلسه ختم شد .

ساعت ۹ و نیم بعد از ظهر دیروز (شنبه ۲۰ - ۲۹ - ۲۹) کمیسیون قوانین دارائی مجلس شورای

ملی ریاست آقای امیر نصرت اسکندری تشکیل با حضور آقای دکتر پیرنیا معاون وزارت دارائی آیین نامه مربوط بقرائن و اسرار تشخص درآمد مربوط به قانون مالیات بر درآمد مطرح و پس از اصلاحاتی آیین نامه تصویب و قرارداد بدولت ابلاغ گردد

پیش از ظهر دیروز (شنبه ۲۰ - ۲۹ - ۲۹) کمیسیون مخصوص نفت ریاست آقای دکتر مصدق با حضور آقای وزیر دارائی و آقای دکتر پیرنیا معاون وزارت دارائی و آقای فرمانفرمایان رئیس اداره امتیازات تشکیل قرارداد العاقی قرائت شد و سپس مقرر شد آقایان نمایندگان سئوالات خودشان را از دولت بنمایند آقای دکتر مصدق سئوالاتی داشتند که بوزیر دارائی دادند و قرار شد در جلسات بعد جواب سؤال ایشان داده شود .

ساعت نیم بعد از ظهر ختم شد ساعت ده صبح روز دوشنبه ۲۹ مرداد ۲۹ کمیسیون نفت با حضور آقایان فروهر وزیر دارائی - دکتر پیرنیا معاون آونوزارتخانه - فرمانفرمایان رئیس اداره امتیازات ریاست آقای دکتر مصدق تشکیل پس از قرائت صورت جلسه و قرائت نامه مسلولین شرکت نفت در آبادان مذاکراتی شده قرار شد نامه این اشخاص برای اقدام بکمیسیون هراض فرستاده شود سپس ماده ۳ و ماده ۴ قرار داد العاقی مطرح و مذاکراتی در اطراف آن بعمل آمده ساعت ۱ بعد از ظهر جلسه ختم شد .

رئیس اداره کمیسیونها

انتصابات و احکام

در وزارت کشور
 شماره ۲۲۳۲۲۲۲۲۲۲۲۲ ۲۹۸۱۳
 آقای عباس بابک کفیل فرمانداری رشت و معاونت استانداری اول پیرو ابلاغ شماره ۲۰۴۷۰ ر ۵۰۰۶۹ - ۲۹۸۱۳ بموجب این ابلاغ سمت شما با حقوق و مزایای فعلی فرماندار رشت و معاونت استانداری اول خواهد بود .

از طرف وزیر کشور
 شماره ۲۰۷۳۹۲۰۳۰۹۹۹ ۲۹۸۱۷
 آقای یدالله شکورزاده کارمند اداره آمار تبریز بموجب پیشهاد شماره ۲۱۵۴۳ - ۲۹۷۱۶ استانداردی آذربایجان از تاریخ اول آذر ماه ۳۲۹ با پایه ۶ و ۲۳۶۰ ریال حقوق و ۷۰۸ ریال فوق العاده اشتغال خارج از مرکز بسمت بخشدار سپه چشمه منتقل و منصوب میشود .

از طرف وزیر کشور
 شماره ۲۱۳۹۷۲۱۳۹۷۲۱۳۹۷ ۲۹۸۱۳
 آقای حبیب الله نعمتی بخشدار علی آباد از تاریخ ورود بحمل مأموریت با پایه ۸ و ۳۶۰۰ ریال حقوق و ۱۰۹۵۰ ریال فوق العاده اشتغال خارج از مرکز بسمت بخشدار با پاس منتقل و منصوب میشود .

از طرف وزیر کشور
 شماره ۲۱۳۹۷۲۱۳۹۷۲۱۳۹۷ ۲۹۸۱۳
 آقای حبیب الله نعمتی بخشدار علی آباد از تاریخ ورود بحمل مأموریت با پایه ۸ و ۳۶۰۰ ریال حقوق و ۱۰۹۵۰ ریال فوق العاده اشتغال خارج از مرکز بسمت بخشدار با پاس منتقل و منصوب میشود .

در وزارت کشور

شماره ۶۰۹۲۲۳۰۸۲۰ ۱۳۲۹۸۳۰۸
جناب آقای حسن فرزانه بازرگ وزیر کشور
از تاریخ سیزدهم آبانماه ۳۲۹ با پایه ۹ و ۴۹۰۰۰ ریال حقوق ۲۴۵۰۰ ریال فوق العاده اشتغال خارج از مرکز بسمت فرمانداری شهرستان رضایه منتقل و منصوب میشود برای هزینه پذیرائی ابلاغ جداگانه صادر خواهد شد .
از طرف وزیر کشور

شماره ۵۱۷۹۴۱۹۸۶۳ ۱۳۲۹۸۳۰۹
آقای کاظم ملکوتی بخشدار لاریجان از تاریخ شانزدهم آبانماه ۳۲۹ با پایه ۵ و ۲۱۰۰۰ ریال حقوق و ۱۴۷۰۰ ریال فوق العاده اشتغال خارج از مرکز و ۵۲۰۰۰ ریال فوق العاده بدی آب و هوا بسمت بخشدار نور منتقل و منصوب میشود
از طرف وزیر کشور

شماره ۵۱۷۹۴۲۱۰۳۹ ۱۳۲۹۸۳۰۹
آقای احمد اکبر بخشدار نور از تاریخ ۱۶ آبانماه ۱۳۲۹ با پایه ۵ و ۱۸۴۰۰ ریال حقوق و ۳۶۸ ریال فوق العاده اشتغال خارج از مرکز بسمت بخشدار لاریجان منتقل و منصوب میشود
از طرف وزیر کشور

شماره ۱۲۴۹۱۲۴۰۶۸ ۱۳۲۹۸۳۰۹
آقای علی ناصر اندوهجردی
بسبب این ابلاغ بسر دفتری ازدواج و طلاق دهستان اندوهجرد کرمان منصوب میشود .
وزیر دادگستری

شماره ۲۴۰۲۸۱۲۳۱۳ ۲۹۸۳۰۸
آقای کشیش مار کارقیوگیان
بسبب این ابلاغ بسر دفتری ازدواج و طلاق طایفه ارامنه شهر تبریز منصوب میشود .
وزیر دادگستری

شماره ۲۴۴۷۰۰۱۳۰۱۱ ۲۹۸۳۰۸
آقای نصیرالدین خواجه نصیری
سر دفتر ازدواج و طلاق سابق تهران
نظر باینکه معاکه انتظامی شما منتهی بصدور حکم قطعی به ۶ ماه انفصال از تصدی دفتر طلاق بوده که در باره شما اجرا شده بسبب این ابلاغ رفع تعلیق شما را اعلام میدارد .
وزیر دادگستری

شماره ۲۴۶۶۰۰۱۳۰۹۰ ۲۹۸۳۰۸
آقای علی اندرمانی
سر دفتر ازدواج سابق شهرری
نظر باینکه معاکه انتظامی شما منتهی بصدور حکم قطعی به ۹ ماه انفصال از تصدی دفتر ازدواج بوده که در باره شما اجرا شده بسبب این ابلاغ رفع تعلیق شما را اعلام میدارد .
وزیر دادگستری

شماره ۲۴۶۶۰۰۱۳۰۹۰ ۲۹۸۳۰۸
آقای سید محمد خزانه (سیدالراقین)
بسبب این ابلاغ بسر دفتری ازدواج و طلاق شهر تهران منصوب میشود .
وزیر دادگستری

شماره ۲۰۱۷۲۱۳۰۴۰ ۲۹۸۳۰۸
آقای یونس محری
سر دفتر اسناد رسمی اردبیل
نظر باینکه بر اثر گزارش واصله مورد تعقیب دادگاه انتظامی سردفتران واقع شده اید وزارت دادگستری طبق ماده ۳۹ قانون دفتر اسناد رسمی شما را از تصدی دفتر اسناد رسمی معلق مینماید .
وزیر دادگستری

شماره ۲۰۱۸۸۱۲۰۱۴ ۲۹۸۳۰۸
آقای عبدالوهاب خالدی
سر دفتر ازدواج سابق و طلاق دهستان قشور خوی
نظر باینکه معاکه انتظامی شما منتهی بصدور حکم قطعی به ۶ ماه انفصال از تصدی دفتر ازدواج بوده که در باره شما اجرا شده بسبب این ابلاغ رفع تعلیق شما را اعلام میدارد .
وزیر دادگستری

شماره ۲۰۱۸۰۰۱۴۰۶۸ ۲۹۸۳۰۸
آقای علی اکبر فرقانی
سر دفتر ازدواج و طلاق قصبه سراب
نظر باینکه بر اثر گزارش واصله مورد تعقیب دادگاه انتظامی سردفتران واقع شده اید وزارت دادگستری طبق ماده ۳۹ قانون دفتر اسناد رسمی شما را از تصدی دفتر ازدواج و طلاق معلق مینماید .
وزیر دادگستری

شماره ۱۳۴۶۴۲۴۴۷۸ ۲۹۸۳۰۸
آقای سید یحیی شیخ الاسلامی
بسبب این ابلاغ بسر دفتری ازدواج قراه نبوشت - یولاق - وسیلجرد - و باغشاهی و چرمک و بکه باغ و قلعه حومه ساوه منصوب میشود .
وزیر دادگستری

شماره ۲۰۱۷۶-۱۳۸۹۰ ۲۹۸۳۰۸
آقای محمد حسین صنوبری
سر دفتر اسناد رسمی دهستان بایک تربت حیدریه
بسبب این ابلاغ بعلت ندادن تضمین شغل سردفتری از تصدی دفتر اسناد رسمی معاف میشود
وزیر دادگستری

شماره ۲۴۰۲۰۰۱۳۸۸۰ ۲۹۸۳۰۸
آقای علی شریعت کرمانی
سر دفتر ازدواج و طلاق دهستان خیروده سردبافت
بسبب این ابلاغ محل رسمیت دفاتر شما به دهستان بزنجان بابت تبدیل میشود طبق مقررات مشغول انجام وظیفه شوید .
وزیر دادگستری

شماره ۲۰۱۷۸۱۲۸۹۲ ۲۹۸۳۰۸
آقای سید محمد باقر مصطفوی
سر دفتر اسناد رسمی چناران
بسبب این ابلاغ بعلت ندادن تضمین شغل سردفتری از تصدی دفتر اسناد رسمی معاف میشود
وزیر دادگستری

شماره ۱۳۸۸۰۰۲۳۰۶۶ ۲۹۸۳۰۸
آقای سید حسن موسوی
بسبب این ابلاغ بسر دفتری ازدواج دهستان

شماره ۱۲۸۱۸۲۴۱۰۴ ۲۹۸۳۰۸
آقای اسدالله نوری
بسبب این ابلاغ بسر دفتری ازدواج قراه یزیدیه و نوکاباد و حسن آباد و بیته حومه لنجان اصفهان منصوب میشود .
وزیر دادگستری

شماره ۲۴۰۲۴۱۲۳۱۹ ۲۹۸۳۰۸
آقای سید شهاب الدین صابری
سر دفتر ازدواج و طلاق قریه باغچه مریم دهستان نیلاق کردستان
بسبب این ابلاغ استعفاي شما از تصدی دفتر ازدواج و طلاق پذیرفته میشود .
وزیر دادگستری

شماره ۱۳۸۱۹۲۴۶۲۰ ۲۹۸۳۰۸
آقای سید علی غزوی
سر دفتر اسناد رسمی شماره ۶۹ تهران
بسبب این ابلاغ بسر دفتری ازدواج شهر تهران منصوب میشود
وزیر دادگستری

شماره ۲۴۶۶۱۴۰۶۵ ۲۹۸۳۰۸
آقای حسین سهرابی
بسبب این حکم بسمت سردفتری اسناد رسمی درجه دوم شهراراک منصوب میشود طبق مقررات مشغول انجام وظیفه شوید .
وزیر دادگستری

شماره ۱۳۰۴۰۰۲۰۵۱۶۸ ۲۹۸۳۰۸
آقای محسن اسلامی
سر دفتر اسناد رسمی و ازدواج قصبه میامی
نظر باینکه بر اثر گزارش واصله با اتهام جعل در اسناد رسمی مورد تعقیب دادگاه واقع شده اید وزارت دادگستری طبق ماده ۳۹ قانون دفتر اسناد رسمی شما را از تصدی دفتر اسناد رسمی و ازدواج معاف مینماید
وزیر دادگستری

شماره ۲۴۷۱۶-۱۴۱۴۷ ۲۹۸۳۰۸
آقای سید عبدالخالق حسینی
بسبب این ابلاغ بسر دفتری ازدواج دهستان سخت و دوراهان کهکلو، منصوب میشود
وزیر دادگستری

شماره ۱۳۸۰۰۰۱۴۴۶۶ ۲۹۸۳۰۸
آقای سید حسین میرفردر斯基
سر دفتر ازدواج قراه جیلان و مزج و حنج و کلانته حنج شاهرود
بسبب این ابلاغ استعفاي شما از تصدی دفتر ازدواج پذیرفته میشود .
وزیر دادگستری

شماره ۲۴۰۱۶۱۳۴۶۶ ۲۹۸۳۰۸
آقای دره ایت درقراپتین
سر دفتر ازدواج و طلاق ارامنه تبریز
بسبب این ابلاغ استعفاي شما از تصدی دفتر ازدواج و طلاق پذیرفته میشود .
وزیر دادگستری

شماره ۲۴۸۱۹۱۳۴۶۶ ۲۹۸۳۰۸
آقای محمد علی مولانا
بسبب این حکم بسمت سردفتری اسناد رسمی درجه سوم قصبه دماوند منصوب میشود طبق مقررات مشغول انجام وظیفه شوید .
وزیر دادگستری

شماره ۲۴۸۲۲۱۳۴۶۶ ۲۹۸۳۰۸
آقای محمد علی مولانا
بسبب این ابلاغ بسر دفتری ازدواج قصبه دماوند منصوب میشود .
وزیر دادگستری

شماره ۲۴۶۱۰۲۱۲۸۲۰ ۲۹۸۳۰۸
آقای محمد اسمعیل شاه حسینی
سر دفتر اسناد رسمی قریه کوشک فشافی
نظر باینکه معاکه انتظامی شما منتهی بصدور حکم قطعی به ۶ ماه انفصال از شغل سردفتری اسناد رسمی شده با احتساب ایام تعلیق چون مدت محکومیت مزبور خاتمه یافته بسبب این ابلاغ رفع تعلیق شما را اعلام میدارد .
وزیر دادگستری

شماره ۱۳۷۱۰۲۶۰۶۳ ۲۹۸۳۰۸
آقای احمد قبه دامغانی
سر دفتر اسناد رسمی شماره یک مشهد
بسبب این ابلاغ بعلت ندادن تضمین از تصدی دفتر اسناد رسمی معاف میشود .
وزیر دادگستری

شماره ۱۴۰۲۳۲۶۰۶۱ ۲۹۸۳۰۸
آقای حبیب الله فاضل
بسبب این ابلاغ بسر دفتری ازدواج قریه جوشقان کاشان منصوب میشود .
وزیر دادگستری

شماره ۱۳۹۹۸۲۶۰۶۵ ۲۹۸۳۰۸
آقای علی اصولی
سر دفتر ازدواج و طلاق قصبه تکاب
نظر باینکه بر اثر گزارش واصله مرتکب تغلفاتی شده اید وزارت دادگستری طبق ماده ۳۹ قانون دفتر اسناد رسمی شما را از تصدی دفتر ازدواج و طلاق معلق مینماید .
وزیر دادگستری

شماره ۱۴۰۴۱۳۰۹۰۰ ۲۹۸۳۰۸
آقای سید عبدالخالق حسینی رضائی
سر دفتر ازدواج دهستان سی سخت و دوروهان کهکیلویه
بسبب این ابلاغ بسر دفتری طلاق دهستان سی سخت و دوروهان منصوب میشود .
وزیر دادگستری

شماره ۱۳۶۲۸۱۳۴۹۰ ۲۹۸۳۰۸
آقای یوسف میر گازهی
بسبب این ابلاغ بسر دفتری ازدواج قراه بیلری و قاسم آباد حومه خاش منصوب میشود
وزیر دادگستری

شماره ۱۴۰۶۰۲۶۰۷۵ ۲۹۸۳۰۸
آقای هدایت الله امامی
سر دفتر ازدواج و طلاق قصبه مهاباد موغار اردستان اصفهان
نظر باینکه بر اثر گزارش واصله در مورد ثبت ازدواج مرتکب تغلفاتی شده اید وزارت دادگستری طبق ماده ۳۹ قانون دفتر اسناد رسمی شما را از تصدی دفتر ازدواج معلق مینماید .
وزیر دادگستری

شماره ۱۴۲۰۹۲۶۰۷۳ ۲۹۸۳۰۸
آقای یدالله ناصح
سر دفتر ازدواج و طلاق قریه گلوانق مهران رود تبریز
نظر باینکه بر اثر گزارش واصله مرتکب تغلفاتی شده اید وزارت دادگستری طبق ماده ۳۹ قانون دفتر اسناد رسمی شما را از تصدی دفتر ازدواج و طلاق معلق مینماید .
وزیر دادگستری

شماره ۱۴۲۶۸۲۶۰۶۷ ۲۹۸۳۰۸
آقای محمد علی اولیائی
سر دفتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق محلات
نظر باینکه بر اثر گزارش واصله با اتهام تغلف مورد تعقیب دادسرا واقع و بازداشت شده اید وزارت دادگستری طبق ماده ۳۹ قانون دفتر اسناد رسمی شما را از تصدی دفاتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق معلق مینماید .
وزیر دادگستری

شماره ۱۴۰۶۷۲۰۶۲۲ ۲۹۸۳۰۸
آقای علی مؤیدی
سر دفتر ازدواج و طلاق رشت
نظر باینکه بر اثر گزارش واصله با اتهام تغلف در ثبت واقعه طلاق مسود تعقیب دادگاه انتظامی سردفتران واقع شده اید وزارت دادگستری طبق ماده ۳۹ قانون دفتر اسناد رسمی شما را از تصدی دفتر طلاق معلق مینماید .
وزیر دادگستری

شماره ۲۰۰۴۰۰۱۴۱۳۹ ۲۹۸۳۰۸
آقای محمد کاظم جیلانلی
سر دفتر ازدواج سابق شهر اصفهان
بسبب این ابلاغ بسر دفتری ازدواج شهر تهران منصوب میشود .
وزیر دادگستری

شماره ۲۰۰۴۹۶۶۲۹۰۶ ۲۹۸۳۰۸
آقای اسدالله وفائی شوشتری
بسبب این ابلاغ بسر دفتری ازدواج قصبه اوزا حومه الیکودرز منصوب میشود .
وزیر دادگستری

شماره ۲۰۰۴۶۱۲۲۸۱۴ ۲۹۸۳۰۸
آقای حسین رفیعی
سر دفتر ازدواج سابق سردرودهمدان
بسبب این ابلاغ مجدداً بسر دفتری ازدواج سردرود منصوب میشود .
وزیر دادگستری

شماره ۱۳۶۲۷۲۰۳۹۴ ۲۹۸۳۰۸
آقای علیمحمد جازمی
بسبب این ابلاغ بسر دفتری ازدواج دهستان هیت قصرقند ابرانشهر منصوب میشود
وزیر دادگستری

شماره ۱۴۱۸۳۱۰۶۳۱ ۲۹۸۳۰۸
آقای محمد مشایخی
سر دفتر اسناد رسمی شماره ۱۰ سابق جویمند گناباد
چون بسبب دادنامه قطعی ۲۹۸۳۰۸ دادگاه بدوی انتظامی سردفتران محکوم بتوبیخ بادر ج در مجله رسمی شده اید اداره کل ثبت بدینوسیله مفاد دادنامه مزبور را در مورد شما اجرا مینماید
رئیس کل ثبت

شماره ۱۳۶۲۷۲۰۶۰۷ ۲۹۸۳۰۸
آقای محمد حسین ارجمندی
بسبب این ابلاغ بسر دفتری ازدواج قریه بکان ابرانشهر منصوب میشود .
وزیر دادگستری

شماره ۱۳۷۴۷۲۰۵۸۱۱ ۲۹۸۳۰۸
آقای محمد بهنیا
سر دفتر اسناد رسمی شماره یک شاهرود
بسبب این ابلاغ استعفاي شما از تصدی دفتر اسناد رسمی و گواهی صحت امضاء پذیرفته میشود
وزیر دادگستری